

308989 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

జేన్న పట్టణము 1915 సం॥ అక్టోబరు నెల 6 వ తేది బుధవారము

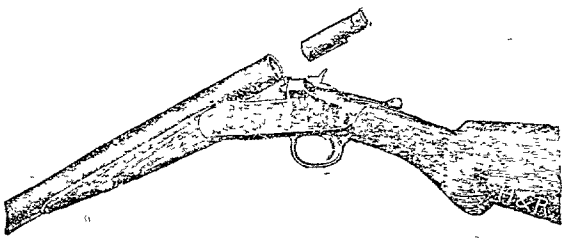
No 161

నంబరుము. 2

రాక్షస నామ సంవత్సర భాద్రపద బహుళ త్రయోదశి ౧౨.

సంచిక ౧౬౧

తుపాకులు! తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివాల్వర్లు, తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు ఈ అడ్డనుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.
యకా. ఖ. రామానుజం శెట్టి అండు కో,
12, పాపన్న బ్రాహ్మే, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక - దినపత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రు. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్రపత్రిక - వారపత్రిక

12 మాసములకు	...	రు. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

చెన్నై.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు నిద్రాసాదము దోమలు, నల్లులు, చిమిబలు, చీమలు, ఈగలు మొదలగు పురుగుల బాధల నుండి మోలగించబడుదు.
ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిసిన జనాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమిబలు మొదలగు కీముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీకా 1.కి అ. 0-5-0.

కాటోలు వత్తులు

కోమలము, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

2+0 కట్టులుగల సెట్టు 1-కి అ 12

ఈ ఆంధ్రపత్రికములకు చీమలును పడక కీడ్లయందు నల్లులును, దోమలును, పుష్పక శేటికలను చిమి అనుండి కాపాడును.

జ్వర, జ్వరాయుధ మలేరియా రోగములు రాకుండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదితేక నిమిషమైన నుండనేరదు. అనేక వత్తుప్రదర్శనములయందు అనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందిన వి అజుమి అండు కంపెనీ, ఒకసారి, జవాహర్ లాల్ నెహ్రూ చేత బడినది. పాడకాటోలుమును నూదిరీయమిటుగము ఆర్థికావీరి సంస్థ గంపబడ న పట్టణముండి వ్రాసుచున్న తమ చిగువానా పోస్టు, జిల్లా, విడివిడిగా వ్రాయించవలయును.

హోంబు శెంట్టు.

టి. హరఅండు,

16 నైనాబాదు రోడ్డు, మదరాసు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకమైన వైద్యసహాయము

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గణమును గలిగించును.

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబొట్ల పోగొట్టుచు పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టుచు వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసన గలిగియుండును.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1కి రూ. 3-4-0

కస్తూరి

తులం 1కి రూ. 20-0-0

గోరొజనము

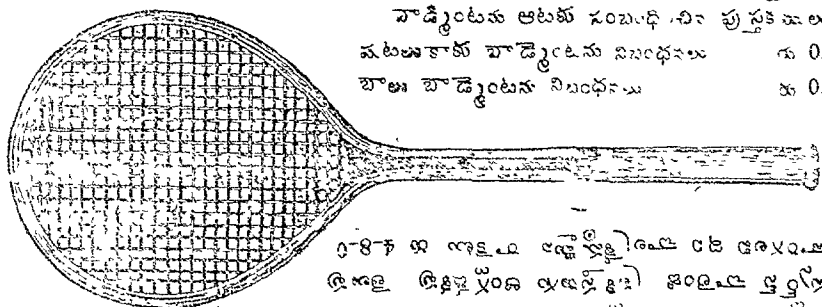
1-0-0

కుంకుమ పువ్వు

తులం ౧-కి రూ. 2-0-0.

అమృతాంజనం డిపో 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

బాడింటను ఆటల కువకరించు

రాకెట్లుగలవాడు.		
తెలుపు 12 X జములయట్టు		రు 0-6-0
ఎరుపు	రు 0-8-0	నల్లుపు రు 0-10-0
ఒకరాకెట్టుకు మరల వాడజేయుట కొకదుట్టగావును.		
వాడ్డింటను ఆటల సంబంధించిన పుస్తకములు.		
మట్టుకాకు బాడ్డింటను నిబంధనలు		రు 0-6-0
బాట బాడ్డింటను నిబంధనలు		రు 0-8-0

0-8-౩	ఇ	౧౩.౦	జెడ్జి	౧౦.౦	౧౦.౦
౧౩.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦
0-8-౩	ఇ	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦
౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦
0-౮-౩	ఇ	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦
౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦
0-౮-౩	ఇ	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦
౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦
0-౮-౩	ఇ	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦
౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦	౧౦.౦

అసోసియేషను బాడ్డింటను నిబంధనల సకారము చేయబడినవి. ఆంగ్లేషమున వైఖ్యముగలవారు చేసినవి. చక్క-చేయబడిన శ్రేణి ముగియవలెనని నల్లుడినవి శ్రీ అంబరము మొదలగు అంగుళముల తెలుపు బొండు వైఖ్యగలవారు తెలుపుబొండు చేయబడినది. తెలుపు బొండు 22x2 1/2 అడుగులు X లది రు 4-4-0 40x4 1/2 అడుగులు X లది రు 10-8-0 రంగుదానములతో అభివృద్ధి.

20 అడుగుల పొడవుగలది	రు 2-8-0
40 అడుగుల పొడవుగలది	రు 4-8-0
60 అడుగుల పొడవుగలది	రు 6-8-0
80 అడుగుల పొడవుగలది	రు 8-8-0
100 అడుగుల పొడవుగలది	రు 10-8-0
120 అడుగుల పొడవుగలది	రు 12-8-0
140 అడుగుల పొడవుగలది	రు 14-8-0
160 అడుగుల పొడవుగలది	రు 16-8-0
180 అడుగుల పొడవుగలది	రు 18-8-0
200 అడుగుల పొడవుగలది	రు 20-8-0

సంభాషించుకోలు. వేసరి నుండి బంతులు. వాల బాగుగా చేయబడినది నల్లు యివ్వబడును. భారత గాని ఇబంధనల ప్రకారములకు కొలచి ముగియబడినది. రు 0-10-0 వల ౧.౦౦౦౦౦౦ నామము: తెలుసు. చెప్పిన అంతు కంపెనీ, మదరాసు.

తీర్చివేసే షరతుగల ఇండియా గవర్నమెంటువారి బుణము.

జనులు పోస్టాఫీసు ద్వారా పైకమును చెల్లించే విషయములో షరతులను గుఱించిన నోటీసు.

గవర్నమెంటువారు ఈసంవత్సరపు బుణమును నూటికి 4 చొప్పున వడ్డీయిచ్చే షరతుమీద ఒక క్రొత్త పద్ధతి ప్రకారము తీయచున్నారు. ఇది 1923 వ సంవత్సరము నవంబరు నెల గడువు దాటకుండా రూపాగా తీర్చివేయబడును. కాని గవర్నమెంటువారికి ఇష్టమైన యెడల దానిని 1920 వ సంవత్సరము అక్టోబరు తర్వాత ఎప్పుడైనను తీర్చివేయవచ్చును.

2. కలకత్తా, మదరాసు, బొంబాయి నగరములలోను ఇతర ముఖ్య ప్రదేశములందును మామూలు పద్ధతి ప్రకారము దరఖాస్తులమీద 4½ కోట్లరూపాయల బుణము ఇదివరకే తీయబడినది. అంతటితో ఆ బుణము నిలువబడినది. కాని యిదిగాక, కొద్దికొద్ది మొత్తములుగా బుణమును ఈయగోరువారు సేవింగ్సు బ్యాంకి కనిచేయు మిక్కిలి సమీపమునందన్న పోస్టాఫీసు ద్వారా సదరు (బుణమునకై) పైకము కట్టటకుగాను వారికి పత్తేకముగా పిలుకలుగ జేయబడినది. వారు సేవింగ్సు బ్యాంకిలో పైకము కట్టుచుండువా రైనను కాకున్నను ఇట్లు (బుణమునకై) పైకము కట్టవచ్చును.

పైకముకట్టుట ఎట్లు.

3. పోస్టాఫీసు ద్వారా అక్టోబరు 30 వ తేది లోగా ఎప్పుడైనను దరఖాస్తులు చేయవచ్చును.

4. పూరావందలు గల రూపాయల మొత్తమునకు దరఖాస్తులు చేసికోవచ్చును; కాని ఆ మొత్తము ఒకవంద రూపాయలకు తక్కువగా ఉండకూడదు. వీటియొక్క దరఖాస్తు దారుని విషయముల వైనను రూ. 5,000 లకు మించును గూడదు.

పూర్తి:—ఒక దరఖాస్తుదారుడు ఇదివరకే నూటికి 3½ వడ్డీ జాబ్బుమీద నోట్లు పోస్టాఫీసు ద్వారా పుచ్చుకొని యున్నవాడైనను ఇప్పుడు అతడు రూ. 5,000 వరకు క్రొత్త బుణమునకు దరఖాస్తు పెట్టుకోవచ్చును.

5. దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన గోరేమనిషి ఈక్రింది సమూహాను పూర్తిచేయవలెను ఈ సమూహా సేవింగ్సు బ్యాంకి కనిచేయు ప్రతిపోస్టాఫీసు వద్దను కూడ దొరుకును. అప్పుడే, అతడు ఎంత మొత్తమునకై దరఖాస్తు పెట్టుకొనునో అది పూర్తిగా చెల్లించవలయును ఈ కార్యము నిమిత్తము అతడు సేవింగ్సు బ్యాంకిలో సామ్య నిల్వగలవాడైనయెడల సేవింగ్సు బ్యాంకి లెక్కలో తనపేరిట ఉన్న పైకమును వినియోగించవచ్చును, లేదా తిన్నగా రొక్కరూపముగానే (దరఖాస్తు మొత్తమును) చెల్లించవచ్చును. దరఖాస్తుదారుడు స్వయముగా పోస్టాఫీసుకు వెళ్లవచ్చును. లేదా తన మనిషిని పంపవచ్చును. ఇట్లు చెల్లించిన మొత్తము లన్నింటికి రిసీటులు ఇయ్యబడును.

6. దరఖాస్తుదారుడు చెల్లించే ప్రతిరూ. 100 కును ఆ మొత్తపు గవర్నమెంటు ప్రామిసరీ నోట్లు అతనికి యివ్వబడును.

ప్రామిసరీ నోట్లు ఎవరివద్ద ఉంచుకోవలసినది.

7. ఆ ప్రామిసరీ నోట్లను దరఖాస్తుదారుడు తనవద్దనే ఉంచుకొనవచ్చును లేదా అంతకంటె మేలని తనకు ఇచ్చినయెడల తన తరపున పోస్టాఫీసు అధికారులవద్దనే వానిని ఉంచుకోవచ్చును. దరఖాస్తు సమూహాను పూర్తిచేయునపుడు ఈ రెండు పద్ధతులలో ఏది తనకు ఇష్టమో దానిలో తెలుప

వలయును. ఆనోట్లను తనయొద్దనే అతడు ఉంచుకొనగోరునెడల అవి అతనికి అందజేయుటకు ఎప్పుడు సిద్ధముగానుండునో పోస్టాఫీసువారు అతనికి తెలియజేయుదురు; అతడు స్వయముగావచ్చి హాజరైనయెడల అవి అతనికి అప్పగింపబడును. వానిని పోస్టాఫీసు లోనే ఉంచుకోవలెనని అతడు నిశ్చయించునెడల అతడు స్వయముగా హాజరుకావలసిన దని కోరబడును. కాని అవివచ్చియున్నవనియును అతనితరపున అవి (పోస్టాఫీసులో) ఉంచబడి యున్నవనియును సమాచారమును అతనికి పోస్టాఫీసువారు తెలియజేయుదురు. తర్వాత ఒకప్పుడు తడు ఆనోట్లను తనవద్దనే ఉంచుకోవలెనని కోరేయెడల అప్పుడు అవి అతనికి అప్పగింపబడును.

వడ్డీ చెల్లించుట.

8. సంవత్సరమునకు నూటికి 4 చొప్పున వడ్డీ అర్థ సంవత్సరవారిగా అనగా ప్రతి సంవత్సరము మే నెల 31 వ తేదిన నూటికి 2 ను నవంబరు నెల 30 వ తేదిన నూటికి 2 ను చెల్లించబడును. (దరఖాస్తుదారుడు) పైకముచెల్లించిన తేదినండి వచ్చే నవంబరు 30 వ తేదీవరకు గల చిల్లరదోజులకు, అతడు ప్రామిసరీ నోట్లను తనయొద్దనే ఉంచుకొనునెడల అతనికి ఆనోట్లు అప్పగించునపుడు రొక్కముగా చెల్లించబడును; అతడువానిని పోస్టాఫీసు అధికారులవద్ద ఉంచుకొనే యెడల ఈక్రింది పార్గా పులో చెప్పియున్న సేవింగ్సు బ్యాంకి లెక్కలో ఆపైకము జమకట్టబడును.

దరఖాస్తు సమూహా.

1915 వ సంవత్సరము జూలై నెల 28 వ తేది గల ఇండియా గజెటు ఎక్స్ ప్రెస్ నోటీస్ చేసిన ప్రకటనలో ప్రచురము చేసిన నూటికి నాలుగుచొప్పున వడ్డీగల తీర్చివేసే షరతుగల బుణములో రూపాయల మొత్తమునకై యందుమూలమున నేను దరఖాస్తు పెట్టుకొనుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తమునకు సమానమయిన రూ. _____ ను దీనితో నేను డిపాజిటు చేయుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తమునకు సమానమయిన రూ. _____ ను పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకిలో నాపేరిట జమయై నిల్వఉన్న మొత్తములోనుండి సిద్ధపరుపగోరుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తమునకుగాను దీనితో రూ. _____ ను నేను డిపాజిటు చేయుచు మిగత మొత్తము అనగా రూ. _____ నాపేరిట సేవింగ్సు బ్యాంకిలో నిల్వ ఉన్న మొత్తమునుండి సిద్ధపరుపగోరుచున్నాను.

నాపేరిటను ఏర్పడువలసిన బుణపు మొత్తము నాతరపున పోస్టు అందు తెలిగ్రాఫుల అకౌంటెంటు జెనరలుగారిచే ఉంచుకోబడి (దానిమీద) వడ్డీ ఆయా కాలములలో నాపోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకి లెక్కకు జమకట్టబడవలెనని కోరుచున్నాను.

నాపేరిటను ఏర్పడువలసిన బుణము మొత్తము ఈక్రింది మొత్తముల ప్రామిసరీ నోట్లుగా నాకు అప్పగించగోరుచున్నాను

పేరు _____

వైదిలాసము _____

1915 వ సం॥ _____ తేది.

ఇక్కడ ఉన్న సమూహాని కాలమువలన చించి పరిమోగవలసినవచ్చును.

ఏ. బట్టర్ వర్మ.

చీఫ్ సెక్రటరీ.

9. దరఖాస్తుదారుడు ప్రామిసరీ నోట్లను పోస్టాఫీసు అధికారుల కరంగా ఉంచుకోవలెనని నిశ్చయించునెడల, ఆయధికారులు అతని కొరకు ప్రతిఅర్థ సంవత్సరమును ప్రసూమున వడ్డీనిచ్చి, ఆ మొత్తమును ఈ కార్యము నిమిత్తము అతని పేరిట ఏర్పడువలసిన సేవింగ్సు బ్యాంకి లెక్కలో జమకట్టుదురు. ఇట్లు అప్పటప్పటికి వడ్డీచేరినపుడెల్ల పోస్టాఫీసువారు అతనికి తగిన జేయుచుండును. ఈవనికి గాను కర్చు ఏదియు కట్టబడదు. మరియు అర్థ సంవత్సరపు వడ్డీని చెల్లించునపుడు రాబడి పన్ను ఏమిన్ని అందుండి మినహాయించబడును.

అతడు ప్రామిసరీ నోట్లను తనవద్దనేయుంచుకొనేనెడల అర్థసంవత్సరపు చెల్లులు ఇచ్చునపుడు మామూలు పద్ధతి ప్రకారము వడ్డీనుండి రాబడి పన్ను మినహాయించబడును.

ప్రామిసరీ నోట్లను విక్రయించుట.

10. ఈ క్రొత్త బుణము విషయములో, ఇక్కడ వివరించిన క్రమము ప్రకారము పోస్టాఫీసు ద్వారాకొనిన ప్రామిసరీ నోట్లను కలిగియుండు సేవింగ్సు బ్యాంకి డిపాజిటరు, ఎప్పుడైనను వానిని గాని వానిలో నెంతభాగమునైనగాని తిరిగి విక్రయింపగోరునెడల, బోకరేజీ (తరగరి రుసుము) గాని యితర రుసుములుగాని అతడు చెల్లించనక్కర లేకుండానే అతనితరపున పోస్టాఫీసువారు సదరు విక్రయమునకు ఏర్పాటుజేయుదురు. ఎప్పుడైనను ఈవిషయమైన పూర్ణమైన తీర్మాన పోస్టాఫీసు వద్దనుండి తెలుసుకోవచ్చును.

అనవసరమైన క్లాజులను కొట్టి వేయవలెను.

అనవసరమైన క్లాజును కొట్టి వేయవలెను.

మున్ను కరణములు

(శ్రీవాడ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు)

తమ మున్నుకరణములను చీకడ చాలదని మున్నుకరణము లెంతో యదాప్తమే నేను మున్నుకరణమున వారి మున్నుకరణములను గుఱించి ప్రజలగుడ నొకంత చర్చచేయవలసి యున్నది. ఆచర్య యెట్టిదో తెలుపుటకు ముందుగా నీజాబు కర్మము ప్రాయశఃపాదియు, స్వీకృతమునని తలంపవలదని ప్రార్థించుచున్నాను. మున్నుకరణములను చీకడములు చాల దుర్మార్గములనున్నవనియు, నవి పెంపుచేయబడవలయుననియు యధార్థములే; కాని చీకడములు పెంపు చేయుటకు బూర్వము తీర్మానమునని నిర్మాణమునందలి లోపములను గూడ సరింపవలసి యున్నది.

మొదటి లోపము పారంపర్యాధికారము. ఆరంగ వార సత్వపురాహిత్యము. దీనివలన బ్రజలకేగక తదవ్యోగి క్షతుంబు ములకుఁ గూడఁ జాల సప్తము గలుగుచున్నది. కరణములకు బెద్దకొడుకై పుట్టింక మాత్రముననే కరణమున కర్హత కలుగుట యీకాలమునకు విరుద్ధముగ నున్నది. ఈయధికారము తెలివి తెలుటకు శక్తిసామర్థ్యములను అజంగ ద్రోక్తి చేయుచు న్నుది మున్నుకరణములను యదవ్యోగములు చాలవాయని పెద్ద పెద్ద పరిశులయందు జయించి గొప్ప యదవ్యోగములను జేయఁదగిన తన బిడ్డలను చదివించుట మానివేయుచున్నాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు మూర్ఖాగ్రేసరు లాయదవ్యోగమునకు కర్మములు తటస్థించుచున్నది. అట్లున నాయదవ్యోగముల బిడ్డలకే సప్తము. ఇట్లుయిఁ బ్రజలకుఁ గట్టము. మూర్ఖులగు మున్నుకరణములు గల గ్రామములయందలి రైతులనుభవించుబాధలు కల్గించి చెప్పలేము. తమ యధికారసమయములయందఁ బ్రజలను బిడ్డల పిప్పిచేసి, వారతనమువారి బలవంతమువలన నాయదవ్యోగములను దమ కుమారుల కప్పగించిన కర్మము తమ కుమారుల చాటున నిలిచి యాప్రజలను మార్చి వేయుచున్నాడు. తనానీటిదారు, కలెక్షన్ మున్నగు పెద్ద యదవ్యోగములవలన గలుగు మేల్కొన్న యా సత్తి మున్నుకరణముల చేతులలో బడి బగ్గంపాడైపోవుచున్నది. మంచి మున్నుకరణములు గూడఁ గలరుగాని వారి సంఖ్య స్వల్పము. పెండర లోపము బదలాయించక పోవుట, ఇది యన్నిటికంటెను ప్రజలను బాధించుచున్నది. తమ మున్నుకరణముల కోపమునకుఁ బాల్పడిఁ గ్రామములు మాడిపోవలసినదే గాని వేరువారిలేదు. ఎంత యేడ్చించినను మనకుబదలాయంపు లేదుగా యని వారికి వ్రోయు. దీనికి పారంపర్యాధికారము మఱితమములను నొసఁగుచున్నది. కొందఱు, మున్నుకరణములను బదలాయించినచో నాయాగ్రామములను గుఱించి తగినంత యనుభవము గలుగుట కవకాశముండదనియు సట్లుయిఁ బ్రజల యిబ్బందు లిబ్బడియగుననియుఁ జెప్పెదనుగాని యిది ప్రజాసాక్షిములకు విచక్షణులగువారు చెప్ప వలసిన మాట. ఇంతకంటె పెక్కుర కష్టసాధ్యము లగు పెద్ద పెద్ద మున్నుకరణములను నిర్వహించుచున్నవారు గూడ మాటిమాటికి బదలాయించబడుచున్నవనియు యదవ్యోగ విధులను జక్కఁగ నిర్వహించుచుండుట మాయచున్నారము. ఇంక విరికిమాత్రమేల యనుభవము గాదు. వీరి కాయాగ్రామములను గుఱించి శిశుకాలములో ననుభవము కలంకక పోవుటయే తటస్థించు పెండర సంకులకు విద్యావైశ్యమే కారణము కావలెను. ఇప్పుడు వైద్యుల పరీక్షలో నగ్గింక మాత్రమున నీయదవ్యోగముల కర్హత యాయబడి యున్నది. ఈ కాలమున వైద్యులపరీక్షలో నెక్కడ నాంధ్రభాషా వర్ణనమున్నాయునఁ గొంత కలంకక చెలిసికొని నని యర్థము. మన వైద్యుల విద్య యట్టి నీతిలో నున్నది. దీనికుపాము మున్నుకరణములు లోపములను కలంకక చెలిసికొని జదివియుండవలయు నని నియమించుట గూడ ముఖ్యమే. ఈ పెండర లోపమును సరింపఁ జూచుకొనుట తటస్థించెనేని యేయూరివారి నాయూరి మున్నుకరణములుగా నేర్పబుపరాదనిగూడ నిశ్చయించుకో వలెను. ఇది ముఖ్యలోపములు, తప్పక తీర్చు దగినవి.

ఇందలి మొదటి దరు పారంపర్యాధికారము ప్రభుత్వమువారు తొలగింపఁ బ్రయత్నించుచున్నారని యెఱింగి మోంజికరణముగా రగు అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారు అగ్రేంద్రులకి ఆంధ్రపత్రికలో నిది అక్రమమనియు; పారంపర్యాధికారము తొలగింప వలదని మున్నుకరణము లందరకును గలిసి వారతనమువారికి మొట్ట పట్టుకొనలేనదనియు ప్రాసీ యున్నాడు. ఇందులకుఁ బ్రత్యుత్తరము మొన్నటి (అ.గం.౧౧) పత్రికలో బొక్కరామోద్యోగిగా రొసంగిరి. వారు ఈయధికారమువలన మున్నుకరణములబిడ్డలకుఁ జాలఁదగ్గులు కలంక

మున్నుకరణము, నీజమున కీయధికారము మోస్తయును, నగుట వలన నీపారంపర్యాధికారమును తొలగింపవలదని వారతనము వారినిఁ బ్రార్థించు సక్కురలేదనియు ఖండితముగా ప్రాయమున్నాడు. వీరు, మున్నుకరణముల పురులలోఁ గొందరపాత్రులగుడ నుండవచ్చుననియు వారివలనఁ బ్రజలకుఁ జాల నిబ్బంధము గలుగుననియు నాపేతువుచేయడ నీపారంపర్యాధికారము నబుప్రచేయ వారతనమువారినిఁ గొందరపాత్రులనందు ప్రాయముకొనునకు ఏపేతువుచేతనో యొక పేతువుచేత నీపారంపర్యాధికారము నిలువఁదగినదని నిర్వచించుటవలన నీయధికారమునకుఁ బ్రజలు కర్హులై యుండవలెదను. ఇట్టికరణములుగ గ్రామములలోని రైతులు నుభముగా నుండునటు యధార్థము అయినట్టివా రంతటను నుండుట పొసంగదు.

కావున నీపుకు ప్రజలెల్లినను, మున్నుకరణములకుఁ బారంపర్యాధికారము తొలగించివేయవలయు ననియు, బదలాయించుచుగూడ నేర్పబుప వలసినదనియు, నేయూరివారి నాయూరి నీయదవ్యోగములలో నిలువవలదనియు దొంత నమువారిని బహుళములఁ బ్రార్థింపవలసి యున్నది. ఇది యట్లు తీర్మానింపఁబడినచో వారికి చీకడములు పెంపుచేయవలయునని ప్రజలగుడ వారతనమువారిని గొందరమృత. ఈవిషయమును గుఱించి ప్రజలు, విశేషించి రైతులు ముఖ్యముగా నాలోచింప వలసి యున్నది.

వృత్తాంత లేఖలు

ఇచ్చాపురం వార్తలు.
(స్వతీకు విలేఖను మొదలనుండి)
కాలమానము.

ఇచ్చాపురము సెప్టెంబరు 28:—ప్రతి దినము ఆకాశముఁ భోగాపురము బొల్లమేఘాలవలె మబ్బులు మిక్కిలి యెక్కువగా చేయుచున్నది గాని బువ్వన చిరుకు మాత్రము పడుటలేదు ఇంకొక అయిదు రోజులలో వర్షించనియెడల చాలా ముప్పువాటిల్లునని ప్రజలనుకొనుచున్నాడు.

దొంగతనములు.

అన్ని యూర్లోపాలు మాయూరిలోకూడా దొంగతనములు బయలుదేరినవి దొంగతనములు జగడమే గాని దొంగతనములు జగడమే గాని దొంగవారకపాపాపాతేరు దొంగతనము జరిగిన తర్వాత ఏతన్నుమిల్లెమై నానాశ్రమములు పడినవారిని పోవుటకన్న దొంగతనములు జగడమండ తరుమైన యేకాన్ని పోలి నవారు చేయుచున్న చాలా బాగుండును.

గణపతి సకరాత్రికలు.

పూర్వము ఈ యూరిలోగూడ చాలామంది అగ్నిబాతులవారు గణపతిసకరాత్రిక ముఖము అతివైభవముగా జగవుయడేవారు కాని యేకారణముచేతనే అది దగ్గిరొకడమే కాకుండ ఈ సురత్వము వారిలో నొకరైనను గణపతి సకరాత్రికలు జరపలేరు. కాని యాదర్శనమహాత్మ్యముచే గాబోలు ఆలోచించుచున్న యాయూరియందన్న కొందరు రోజులకు పూజకొనిరి. వారికి భవలిమికి జనబలిమికి లోటులేదు. అట్టివో వారు చేయు కార్యములను లోప మేముండున? పృథివీనము గణపతిపూజలు పూజాసమయములను వేళ్లల నృత్యములు గానములు సరణులు భజనలు చీట్లులు సభికుల ప్రసాద స్వీకరణములుపుకొనెటల దక్షిణులు ఇంకేవేనా

విశోదములు భిక్షులుగా జూగినవి. గణపతిని నీవించుటకు చాల మంది పిన్న పెద్దలు ఈవేళ్లంగనల యిందలంకరించి రట. ఆ రోజులలో ఈ వేళ్లంగనల యిందల స్వర్ణతుల్యములుగానండనని వీరు చెప్పుకొనుచున్నాడు. ఆనా సచ్చాపురము! నీకు నెన్నడైన మంచిదే క రా గలుగునా! నీయందలి వేళ్లంగనల అస్సలిలి బ్రహ్మచారియగు గణపతివే లోపుచేసికొని ఆయనయొక్క కృతచేతను యత్నుములు నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుచున్నంత కాలము నీకు నభివృద్ధి యునునని కలగనివార్త.

రాజా రామ మోహనరామలు.
ఈ నెల 27 తేదీని బోర్డుమూలభవనమున రాజారామమోహన రామయొక్క 82 వ సాంవత్సరకోస్తవము. రా. రా. శ్రీ పుల్లెల చినకంఠరమణయ్య పంతులు లి. ఏ గారి ఆధ్యక్షత క్రింద చాల జనుప్రదముగా జరిగినది. శ్రీయత బుజును లక్ష్మణమూర్తి లి. ఏ. గారు. చెన్నూరు నాగేశ్వరరావు లి. ఏ. గారు. క్యామచంద్ర పట్నాయక్ గారు, గరిమెళ్ల జగన్నాథం పంతులు గారు రామమోహన రామయొక్క జీవితమును గురించి విపులముగా చెప్పిరి. ప్రసిద్ధుల గారు ఈ సందర్భమున మతముగురించి చాల మంచి యభిప్రాయములు కొన్ని వెల్లడించిరి. ప్రధానమున సభ కొంచెము యదితో ప్రారంభించబడినది పిమ్మట చాల మంది విచ్చేసి సభకు శోభకలుగ చేసిరి.

బోర్డుమూలము.
ఈ యూరియందొక బోర్డు యెలిమిటకీ పాఠశాల గలదు ఆపాఠశాలయొక్క ప్రస్తుతస్థితి చాల శోచనీయముగా నున్నది. మూలములో నూతనమద్రులు ఎక్కడనా లొండవ మాకుమందురు. వర్షము తురిసి నవ్వకు పీల్లల యవధి యెట్లుండునో మీరే యూహించువు ఇంతేగాక నేలగమ్మ వగైరా లోపలు మెట్టిగుర్రాను వైకి లేచియున్నవి. బాటరు క్రింద కూర్చుండవలసి వచ్చినప్పుడు యెట్లు ముచ్చుండెదరో వారికే తెలియును. అధికారిలు మూలముల బువ్వనట్లుచేసిన చాల బాగుండును. యనలో మాట మూలము 'నాంపాండు' లో వంక, గోరుచిక్కకు, పొట్టి, వీర, మొదలగు చాల కూరలవున్నవిగా, అవి అమ్ముతున్నావా, అమ్మినయెడల ఎవరు ఎక్కడ అమ్ముతున్నాడు? ఇదివరకు ఎంత సామ్యువచ్చినది, ఆ సామ్యు యేమి చేయుచున్నాడు? లేనియెడల అవి యెవరు పయోగించు కొనుచున్నాడు. వీనిని గురించి పలువురు పలువిధముల చెప్పుకొనుచున్నాడు.

లోకలోపము వ్రతము.
ఈ వ్రాసుందలి లోకలోపము సుత్రముయొక్కస్థితి చాల శోచనీయముగానున్నది గోడలకు కట్టినప్పుడు నువ్వుము జీవారేమో గాని తదాది యెప్పటికీర కెప్పుడు తెచ్చులేదు. లోపలు పొగచేలిగిన కరుమా పములు చులి వేవారి వరైనలేరు గాబోలు గమ్మగమ్మ రాగులచి నడుచుటకు గాని కూర్చుండుటకు గాని వీలులేదు. గోడలకు చేరబడుచు మన్ను వీపుకు అంటుకొన్న మికిడిగిన కదలదు. తలుపులు ద్వార బంధములు నీక ప్రయి పోయినవి. సుత్రములోనికి ప్రవేశించిన బాటసారి యెట్టివాడైనను, మొట్టమొదటికించి ప్రణామము పట్టవలసినదే. అయ్యో ఈయూరికి యీసత్వము మనహా మరి యాధారము లేదు. ఈ వ్యోగులు నిరుద్యోగులు అనేకమంది అనుదినము కమ్మయందురు మావండి దొరలబం గానా యెట్లున్నదో! వానివైపునదియై దీనిస్థితి చారువరచండి బాబో! మీరు పుణ్యము కమ్మకు.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHA (REGD)
అందరి మునస్సును రమింపజేయు
ఆటో దిల్ బహారు
మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోకహిత సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు. వేతిగుడ్డలో గాని నొక్కాడు నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందనవసము మధ్యభాగంబై యెంత సుఖమయిన వాసనను అకభవించ వచ్చునో అంతఅకభవించును. ఇతర వాసనలు యే నేనియండినా యీ ఆటోదిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలయును. ఈవసమే ఒకబుడ్డి ప్రాసీకంపుడు.
నెల 1/2 డ్రాము 1-కి రూ. 0.8-0
,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0.12-0 } ని.2. చార్జి రూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0
ట్రాటోదిల్బహారు ముగంధకాన్సు ఒకటికి నెల 0.1-0.
వీటినితీయునప్పుడు ట్రాటోదిల్బహారు చేరును పరీక్షించి తీసునలెను. ఈముగంధ ద్రవ్యములు ప్రతి మనాచును గొప్ప గొప్ప చేరులకు దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు సోల్ ఏజెంట్లు :-అండ్లొ ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్లొ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 బామాయనీము, బాంబాయి మద్రాసు ఏజెంట్ :-మేనూరా పురుషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, వైసబాగ్ రోడ్, భూలంగడిసూపం, మద్రాసు.
వీటినితీయునప్పుడు ట్రాటోదిల్బహారు చేరును పరీక్షించి తీసునలెను. ఈముగంధ ద్రవ్యములు ప్రతి మనాచును గొప్ప గొప్ప చేరులకు దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు సోల్ ఏజెంట్లు :-అండ్లొ ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్లొ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 బామాయనీము, బాంబాయి మద్రాసు ఏజెంట్ :-మేనూరా పురుషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, వైసబాగ్ రోడ్, భూలంగడిసూపం, మద్రాసు.

ఒక చిత్రకథ

జానకి దేవి భర్త.

వానకొని భూమి ఆరుచున్నది. మల్లెపాదలనుండి ప్రసరించుచున్న మందమాలతము కయ్యతావులతో గూడియుండెను. పూర్ణచంద్రుడు దక్షిణోభాగముననుగా నక్షత్రమండలమున బ్రకాశించుచున్నాడు. కాని మాచంద్రునికి మానవవృద్ధులను ఏ కాంతియును వెలసినట్టితో కొట్టుకొనుచుండునో ఎట్లు తెలియగలదు? జానకిదేవి భర్తను భూతలమున సంతోషమును నది లేకుండకుండెను. ముఖమాకస్మికముగా పిడుగువలె వాతని పాల్పడెను. గదిలో నొంటరిగా వాతను కూర్చున్నాడు. ఊపిరాడకుండనుండెను. కుర్చీపాదముండి లేచెను. కొట్టుకొనిగిడ్చెను. హా! దైవమా! నన్నే నీతికి దెచ్చితివి. నిరాధారునిగా చేసితివి. ఇక నాకీ బ్రతుకుచున్నానా? యని యనుచు కండ్లవేటు నీరు కారుచుండగా భోవతితో దుడుచుకొనుచు, గదికికికిల వెళ్లి ఆటోటు పచారుచేయుచు, గదిపొంగుతులను జూపక మునకు దెచ్చుకొనుచు, నానాబాధలనుండెను. బయటనుండు నెన్నెల కాదులున్నను వాతనికంఠకారముగనే కన్నులైను. ఈలోకములందు నిష్టానమును యెడారిగాదోచెను. గుడ్లగుబ యొకటి కిటికీ దగ్గరనుండి అరచుచు పరుగెత్తెను. అప్పుటనే శిలావిగ్రహములకడలక మెడలక వాతను నిలబడెను. చంద్రుని కలులప్పు డాతని ముఖమిదపడెను. పాలిపోయినచావుమొ గనుడి. "జానకి, ప్రాణేశ్వరీ, నీ కెక్కడికిపోతివి. నారాయణ, దేవా, నాజానకి లీరిగి నీవు నాకొప్పుకొన్నావా? ఈదొర్నా గుర్తుయొద్దు దయచూపరాదా" అని నెక్కినెక్కి ఏకవదనం గెను. పరాపరామిత్యే సంతప్తయిన హృదయమునుండి ప్రవహించుచున్న అశ్రువులు. ప్రేమవాహినీనుండి దొర్లి రాలుచున్న కన్నీటిబిందువు లని. పవిత్రధార లని.

ఇది కర్మపరిపాకము పరువాలు సుసంపన్నముల క్రేతలు ఈ ప్రభువులలో కైకొన్నవలనందగు, సుమధర్మము, సుందర విగ్రహము, విద్యాప్రావీణ్యము, ధనము, కీర్తి గలవాడము, ఈలోకమున, ఈపాడుకొలను, ఈపనివాలికను, నాకెందుకు కట్టడ లయకొనినావురా, ప్రాణదా, యని లెక్కకు మిలేనపర్యాయములు ఈదేవునే తిట్టుచు, ఈగొత్తమునుండనే మాయము, ఇటువంటి వేదమునకే పాలయి కొట్టుకొనుచుండెను. ఈదరి ద్రపు పిల్లగాని, తానుగాని ఈవెండి అగుటకంటె చచ్చిపో మేలని తలపోసెను. యావన ప్రారంభాదర్శములతో, మొవయిన స్వాభిమానముతో, పగటిపూట పలకరింతులతో ఉట్టి పడుచున్న అదినము లెక్కడ? నీటి పారవేసిన పువ్వులలె నేలమీద పడియున్న ఈ దిను లెక్కడ? కాలమెటువంటి నింతమాన్యులను దెచ్చుచున్నది! ఎందు చేద్ద యిడు గల మేనమామ కూతురును వెండి చేసికొనలసిందని పెద్ద లందగు బలవంత పెట్టిన తన కా పిల్లలందని నిరాకరించినవా తితన. ఈ పిల్లను వెండిచూడుట యనగనే అతని యెడల ప్రేమెత్తు చుండెను. జానకి తీగలలెపలుచని పిల్ల. అంద డ్రై యనిన తప్పలేదు. ఆమె కన్ను చక్కదనము కండ్లలోనే ఉండెను. సుస్వభావము కలది హృదయము విశాలయినది. కాని ఈ ప్రభువునకి జానకియెడల ఉద్దు లేకుండెను. మధురేత సరేగదా, ముఖము జూయట యే కష్టముగానుండెను. కనబడినప్పుడు శత్రువును జూచిన వానివలె తలవ్రేల్చుకొనును. కాని తనకంటికి కట్టిన గట్టిపట్టుకం డి తప్పించుకొనట కాతనికి శక్తి చాలకండెను. ఏ విధముగా నో ఈతనిచేత జానకి నుడివేయించి, పురోహితుడు ఆశీర్వచ నముల పఠించుచున్నప్పుడు వరుడు ఇరవీయే కాపములగును గాక" అని లోలోపల పొర్లిండుచు. ఆ వెండి యమున దినము మొదలుపెట్టె వరకును "ఈ వెండ్లము చచ్చిపోయిపో వాగుండును. నా పిదపదలము" అని అత డెప్పువర్యాయముల కోరెనో ఈశ్వరుడే తెలియవలయును. ఈ పదేండ్లు ఆతనికి పదియగములుగా నున్నవని యిక వాగ్ధాన వలయునా?

ఈలోక రాత్రి కిటికీనుండ జూయనప్పటికి ప్రాంత సంగతులన్నియు వాతని మనస్సులోనికి గబగబ పరుగెత్తుకొని వచ్చెను. ఆతడు పడిన పశ్చాత్తాపమును, తీరనటుకంటి దుఃఖ మును ఊహించుకొన వలయునగాని అత్యురములలో ప్రాప్తియుట కెంతిరము? ఈతని ఆశ్చర్యము నేటిరాత్రి కాల్పి పొడిది, పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న నేదనము కేటోకవిధమైనది. "దేవా, దయచూపుము. తుమింపుము. రక్షింపుము" అని మొఱు వెట్టుకొనుచుండెను. జానకిదేవి తన కండ్లయెదుట

నుండియు, ఈలోకమునుండియు ఎల్లప్పుటికిని దాటిపోవుట చేత నీతని జీవనయాత్రయు పూర్తియైనట్లుగానే భోయ చుండెను. ఆమె, ఏజానకి? ఏ జానకి మొగమును. సుమము జూయట అనన్యాయముగా నుండెనో, చిట్టచివర కేజానకి నిష్కలంకమైన కేరీయో, తనప్రాణముగాని ప్రాణముగా, ఈ లోకములో తనకన్న అత్యంత ప్రియమైన భర్తగా జూచెనో, ఆమెకొరకయ్యె ఇప్పుడు ఏదీఏదీ జీవచ్ఛరము కొట్టుకొనుచున్నాడు! కాదుదేవుని రహస్యమార్గము లెనికి గోచరము? అతని పుష్పవాణిలబాధ పడినవారే తెలిసికొన వలయునగాని చాగివినో తెలిసికొనగలరా? పాపమీతని బాధ లెందు తెలుగులది.

మొదటిది దుష్టాచారముయన చావులని దుఃఖము, రెండవది తాను జేసిన యపరాధముల కయి పశ్చాత్తాపము. చివ్వుతనమునందు జానకి అత్త గారింటికి వచ్చినప్పుడు తనకండ్ల బడినవో పండ్లుకొరికి ఎట్లు కనరువాడో, మగడు ఆరయపునకు వచ్చినయెడల ముఖము చిట్టింపుకొనని ఆమె తలుపుచాటుక పిరికిదానివలె దాగుకొని యెట్లుండు నట్టిదో, ఒక్కొక్కప్పుడు తలుపు సుదులగుండ భర్త మొగము చూడవలెనను కోరికచేత నెట్లు భయపడుచు పిల్లలలె జూచు చుండెడినో, పాదములవరకును జూచుచుండుటలకు విరుద్ధమో నీకొని ఒక్కొక్కప్పు డెట్లు గంతులు వేయుచు పాడుచుండెడి దో, భర్త యింటియందు లేడు. అతని పుస్తకములను దీసి పుటలు ఏవిధముగా తిప్పచుండెడినో, ఒక్కొక్కప్పుడు అతని టోపి పెట్టుకొని, కోటును వేసికొని, అత్తగారి యెదుట భకవకవత్తయి ఆడుచుండెడినో ఇటువంటి సంగతు లనేకములను దలంచుకొని, పెదవులనకొరుకుకొని, ముక్కును ముకులించి, కండ్లను మూసికొని "హా, దైవమా, ఎంత పాపమును జేసితివి. నాకంత శిక్ష ఈలోకములో నున్నదో కదా!" అని పరితపించుచు.

జానకికి వాల్యదశలోయి పూర్ణ యావన ముంకులించినది. తల్లిదండ్రులు కాపురము జేయుటకయి అత్తగారింటికి పంపి వేసిరి. అప్పుటికి వెండియు పది సంవత్సరము లయినది. ఈపదిసంవత్సరములలో భర్తయనస్సగ్గున జాలమార్పులు కలు గక పోలేదు. వెండిచేసికొనినపిల్ల కాబట్టి ఆమెయెడ ప్రేమను జూపలేకపోయినను దయచూపుచు జూపుట తనవిధ్యుక్త ధర్మమగుగొంచెన ఆమెసౌఖ్యములుభోగములుగలబట్టు యూహాయులు కావలసిన్న భర్త ఒక సంగెను. కాని ప్రేమయత్రము నొసగుట కాతనికి నీలపడినదికాదు. లోక ముజానకికంటె భాగ్యవంతు గానికొకరు కలరామని ఆమెనుండెను. స్నేహితులు పెట్టి పుట్టినదనియందును. నెలమే, బయట నుండి జూచువారికి ఆమెను ఏలోటును ఈలోకములో లేనట్లు గానే కనబడును. ఆమెకు మాతృత్వముగూడ సమకూరింది. ఈ తల్లిగూడ అందమును కలిపించుటకయి ఒకమగబిడ్డను పోసా దింపబడెను. కాని జానకి హాయిగా నుండనేలేదు.

నగలను జూచుకొని చీరలను జూచుకొని ధనమును జూచుకొని మురిమెలులకు బొందునంత జానకిదేవికాదు. ఇంతకంటె విజయగ వేటికొక వస్తువుకొరకయి ఆమె కృపించుచుండెను. అది వీరికంటె ఎక్కువ అందయినది. ఎక్కువ సుతృప్తికయినట్టిది. రాత్రింబగళ్లు ఆరస్తు వెళ్ళుచు లభించు నామనిదేవు నారాధించుచుండెను. "అమ్మ! తనయూచు ప్రేమ మున్నదని తెలిసికొనిన జూయ, మరేమి గూర్చు అతడు నోటితో జెప్పకక్కరలేదు. కండ్లలో జూపినజూయ" అని అతడు కొనుక. పాపమీ జానకియాత్యంత అకలితో ముడుచుచున్నదో గదా! భర్తయొక్క ప్రేమయూ భోజనమెప్పుడు పెట్టుబడునో గదా!

ఒక పర్యాటకుడు భర్త కార్యాంతరము మీద నేనో గ్రామమునకు వెళ్లి అను కొనిన దానికంటె రెండు దినములు ముందుగానే వచ్చెను. గదిలో నొక మూల జానకిదేవి కూర్చుని యుండెను. యుద్ధగోమరుకు వచ్చిరారి మాటల నేనో వలు కుచు అల్లరిజేయుచుండెను. భార్య తనచేతిలోనున్న రూప పటమును జూచుచు కన్నీటిని రాల్చుచుండెను. కొడుకు చీర కొంగుకు పట్టుకొని తల్లిని హుళుమండెను? ఈ చిత్రపట మెవరిది దానిది జూచి ఈమె యెందు కేడ్వవలయును అని భర్తకు కోపము వచ్చెను. కోపమేకాదు. పెద్ద అనుమానము పొడమెను. కదలకుండ నాతడు ఒక్కతొడము నిలుచుండెను తనవార భార్య ప్రక్కకుండిచెన ఆమెకు వచ్చి నిలుచును వరకు భర్త అగదిలో నున్నాడనే ఆమెకు తెలియదు. ఆమె గుండెలు బ్రద్దలయినది. ముఖము నెలనెలపోయినది తల గిర గిర తిరిగినది. ఏమియు లోచనట్లయినది. ఫోటోగ్రాఫును

తీవాచీకిద దాచెను. దీని సంతయు భర్త జూచుచునే యుం డెను. అతనికి రాత్రిము హెచ్చించి ఆమెను నమునకు మిలిలేదు. ఆతివాచీనెత్తి ఆ రూపపటమున లాగిమాయెను. ఓహో! అది యెవరిది? అతనికి ఆసమయముగ లగిన పిగ్గున ఎవరయిన చెప్ప గలరా! ఆఫోటోగ్రాఫు భర్తయైన తనకే! జానకిదేవి మ నస్సు పరిపరి విధముల పోవుచున్న కదలక మెడలక గంభీర భావముతో తలను నేలమీద చాల్చి నిలబడి యుండెను. ఆమెకు గబగబ కొట్టుచున్న తనగుండెల శబ్దము తప్పనేమియు వికటకుటలేదు భర్త కొన్ని నిమిషములు ఫోటోగ్రాఫును చేతబట్టుకొని జడుని వలె నిలుచుని యుండెను. అతని మనస్సుగూడ్చిననేకమార్గముల పగులు లిడు చుండెను. అతనికిని ఏమియు లోయటలేదు. వారి వెండియును తరువాత ఇప్పుడు మాత్రము మెట్టుమొదటి పర్యాయము ప్రేమతో గూ డిన కండ్లతో నామె వంకజూచి, కొద్దిగా చిరునగవునవ్వి వెళ్లి పోయెను.

అనేక దినములు గడచివి. అతని హృదయములో నా మె గట్టిగా ప్రవేశించి జొచ్చెను. అతనిలో శ్రేమాంకురములు బాగుగా నాటివి. ఆమె కండ్లయందను, చింతతో గూడిన ముఖములోని చక్కదనము నూదంటు గాయి లోనాయు నాక ర్షించుకట్టు ఆర్షించ మొదలిడెను. కాని తన హృదయమును కలంక కలయచున్న ప్రేమ తనభార్యయందు కలదని ఆమెతో చెప్పటకు ఈలోక నోరురాలేదు. పిగ్గు బాధించ జొచ్చెను. కాని నోటిమాటలతో వికటావులు జానకి కంఠ గొప్ప లోటు గా కనిపించనేలేదు. ఆలోలో ప్రేమ వెరుగుచున్నదనతలంపే ఆమెకు మిక్కుటముయిన ఆన దము నొసంగెను.

అకస్మాత్తుగా తన వైపునకు వికటబడిన ఆమృతప్రవా హము నామెతనిని తీరగ్రోలెను ఆహ! అట్టి ప్రవాహములోని ఒక్క బొట్టునయినను త్రాగిన చాచనని ఎంతమంది భామికులు ఈలోకములో కలిపించు చుందురోకదా? ఎంతమంది ఎన్ని బాధలనయినను ఆ ఆమృతబిందువునొరకయి పడనాపించె దరో కదా! జానకిదేవి యొక్క ఆనందమున కిప్పుడు మిలిలే దనిన అతిశయోక్తి గాదు.

కాని, అయ్యో, దేవతా ఒక్కబాలకపోయిరి. జానకి ఈ లోకములో నవసంపగల ధీమతులు దగ్గరకు వచ్చినది. ఆ దంపతులకు వసంత ఋతువు నందొక శత్రువుదగ్గించెను. ఇద్దరి ప్రేమతోన, ప్రార్థనలతోను బుట్టిన శత్రువును పుట్టిలోనే నూరు సంవత్సరములు నిండితల్లితండ్రులను వదిలి వెట్టి పోయెను జానకికి ఈ దెబ్బ దుర్భరముగానుండెను. జబ్బుపడింది. చావు దగ్గరకు వచ్చుచున్నదని ఆమెకు తెలుసును.

ఆహో రాత్రియులు భర్త ఆమె ప్రక్క కదలకుండ్ కద లలేదు. తనచేతిలోనుండి ఆమె జూరొవునది ఈ దొర్నాగుట్ట నెక్కులనో నూచనలు కనపడుచునే ఉండెను. అనసాన కాల ము సమీపించుకొన్నట్టికి భార్య భర్తను కన్నకువీరిది అతనిని కావలించుకొనెను.

"జానకి, నా ప్రాణమా, నీకేమి కావలయును" అని చెవిలో భర్త పలికెను.

"మీరు నాయందు ప్రేమకలదని చెప్పుడు. ఆ మాట లను ఈ చెవులతో నేను మిమ్ముకదలి వెట్టి వెళ్ళకముందు విన నిండు" అని ఆమె యనుచు నూత్నముయిన నవ్వుకట్టెను.

"ఓ, నా జానకి నేను నిన్ను ప్రేమించితి న్ని నిశ్చయముగా ప్రేమించితివి ఎల్లప్పుటికి ప్రేమించ గలను. ఓ, నారాయణ, ఓ, ఆపహ్లాంధవా, ఓ దేవరక్ష కా ఆమె ప్రాణమును కాపాడుము. ఈపాపిణయిన దయచూపుము" అని దేవునికి మొఱు పెట్టెను.

ఆమె మంచము మీద నుండి లేవప్రయత్నంచెను. కాని బలము లేకపోయినది. ఆమె నాయన నె మ్మది గా పట్టికూ రు చుండ బెట్టి తన తొమ్మిదిమీద నానుకొను నట్లు చేసెను. అతనికి కన్నీరు వరదలు కారుచుండెను. ఆమె మనస్సు చలించిపోయినది. "మౌఖిపకుడు. ప్రాణవల్లభా, దుఃఖింపకుడు. నాకంత సంతోషమును కలుగజేసితితో తలంచు కొంటిరేమి మారెద్దరు. నాదీవితము వృథకాలేదు. మీ ప్రేమ నాయందు కలదను సంతోషముతో నేనోయెడెను.

జానకి దివి కేగినది. తన భర్తనిండు హృదయముతో దనను ప్రేమించినాడను ఆనందముతో నామె యాత్య వ్యర్థ మన కెక్కి యుండును.

అతనికిని ప్రాణమునందలి తీపిపోయినది.

(మాధవన్ శత్రుఘ్న)

THE GREAT WAR.

Greek Government Occupies Important Railways.

FAILURE OF SUBMARINE PIRACY.

General Russki Attacks Hindenburg.

RECIPROCAL BOMBARDMENTS IN THE WEST.

[Reuter's Agency.]

BULGARIA.

Receipt of the Ultimatum.

PETROGRAD.—Dr. Radoslavoff only received the ultimatum at four o'clock on Monday afternoon.

The Ultimatum.

LONDON, October 5. The "Morning Post" says that the Russian ultimatum is timely and appropriate. Bulgaria must now reflect that the fulfilment of whatever promises the Teutons have made on the highly improbable hypothesis that intend to fulfil is dependent on the Teuton's success. The paper then refers to the Greek mobilisation and the British advance towards Bagdad and adds the control of the sea is the main element in the situation.—Pioneer Cable.)

Bulgaria Informed of the Allies' Intentions.

LONDON, October 5. The "Civil and Military Gazette" cables:—London, October 4.—The "Temps" states that the representatives of the Entente have informed Bulgaria of the Entente's decision to aid Serbia should Bulgaria attack her. The Sofia correspondent of the "Corriere della Sera" says it is believed that the leaders of the Agrarian party have sufficient influence with the rural population to persuade the people to oppose an unpopular anti-Serbian war.

The "Agence Balknes" correspondent at Bukharest states that a German taube flew over Calafort on Thursday. A Roumanian aeroplane flying toward Serbia fired upon it whereupon the Taube changed its course and landed at Palanka southeast of Sofia.

GREECE.

Greek Government Occupies Railways.

LONDON, October 5. The Greek Government is proceeding to occupy the Salonika Monastir railway as far as Kenali which has hitherto been worked by the Austrians, the Salonika-Constantinople line as far as Ohlar worked by Frenchmen, and the Orient line from Salonika to Uskub as far as Ghevgeli worked by the Austrians. Government will appoint Greek officials to control these lines.

RUSSIA.

General Russki's Offensive.

Hindenburg Attacked.

LONDON, October 5. PARIS.—M. Hutin French correspondent at the Russian headquarters says a violent Russian offensive was opened yesterday by the armies of General Russki against positions held by Field Marshal Hindenburg east of Vilna on a front of more than twenty miles between Smagin and Smorgon. The attack which was preceded by effective artillery action resulted in the capture of a series of trenches numerous prisoners and some cannon and machine guns.

The Russians also attacked the forces of General Von Bulow in the district south west of Riga and captured several positions.

Increasing Effectiveness of Russian Artillery. Further Captures by Russians.

LONDON, October 5. PETROGRAD.—A communique again indicates the increasing effectiveness of Russian artillery and vigour of infantry attacks, resulting in the capture of a number of villages and some hundreds of German prisoners at various points on the front, while the pressure of the Russians westward is evidenced by their crossing the river Sty at several places between Prinek and Roveno. A hurricane of artillery fire near Dvinsk, including that of eight-inch guns, enabled the Germans to capture the trenches, but the enemy, in their turn, were unable to withstand the hail of Russian shells and fled after losing enormously, the Russians re-occupying the trenches. Altogether five hundred Germans were made prisoners by the Russians when the latter stormed with the bayonet villages halfway between Dvinsk and Vilna and the vicinity of the Kovel-Sarny railway.

GREAT BRITAIN.

Old Harrovians' Good Work.

Sir John French's Reply.

LONDON, October 5. In reply to a congratulatory message from the residents of Harrow and Members of the Harrow School Officers' Training Corps Field Marshal French telegraphed: "No words of mine can sufficiently express my admiration for the good work of old Harrovians."

Lord Derby Undertakes Direction of Recruiting

LONDON, October 5. The Press Bureau announces that Lord Derby at the request of Lord Kitchener has undertaken the direction of recruiting.

Recruitment.

The Numbers Required.

LAHORE, October 5. Replying to the Bristol Recruiting Committee's query as to the numbers required to bring the local regiments up to establishment Lord Kitchener wired 8,000, adding "Your earnest endeavours to raise men to make up the deficiency are requested and will be much appreciated."

Obituary.

LONDON, October 5. Death is announced of Mr. Starf, a former Liberal Premier of Sweden.

FRANCE.

Reciprocal Bombardments.

Aeroplane Actions.

LONDON, October 5. PARIS.—Violent reciprocal bombardments took place in Artois and Champagne similar to operations prior to the big attack. The communique says:—Fighting with grenades and aerial torpedoes continues at Quenneviers and Nouvron and further trench fighting in Argonne. The French artillery northwest of Verdun hit a German train and caused a violent explosion. An aeroplane squadron dropped fifty bombs on the German railway station near Peronne.

Work of the Flying Corps in the Great Battle.

Sir John French's Appreciation.

LONDON, October 5. Field Marshal Sir John French, in his army order, expresses appreciation of the valuable work of the Flying Corps in the great battle. He recognises that adverse weather necessitated flying low under heavy gunfire, and he especially thanks the Corps for its plucky work in co-operation with the artillery, and also in photographing and dropping bombs on communications.

Trench to Trench Fighting.

Enemy Counter-Attacks Repulsed.

LONDON, October 5. PARIS.—A communique says:—Fighting from trench to trench continued all day in Artois on the crests south of Givenchy Wood. The enemy regained a footing on the crossing of five roads, but repeated and violent counter-attacks were everywhere else repulsed. A hot artillery duel and trench engine fighting occurred south of the Somme and north of the Aisne. An enemy aeroplane was brought down in our lines and the airmen were captured.

Fierce German Counter-Attacks.

New British Positions Assailed.

LONDON, October 5. A despatch from Field Marshal Sir John French says that yesterday afternoon the enemy commenced a heavy bombardment and delivered repeated attacks over the open against our trenches between the quarries of Vermelles and the Hulluch road. The attacks were pressed with determination, but failed to reach our trenches. All were repulsed with severe loss to the enemy.

Germans Recapture Some Lost Redoubts.

LONDON, October 4. The despatch from Field Marshal Sir John French adds that further northward the enemy recaptured the greater portion of the Hohenzollern redoubts. The remainder of the front is unchanged.

Germans Concentrating in Argonne.

ALLAHABAD, October 5. A special "Pioneer" cablegram says:—The "Morning Post's" Amsterdam correspondent says that news has been received that the Germans are concentrating their troops in Argonne for an attack on a large scale.

TELEGRAMS.

French Gunplanes.

German Trenches Bombarded from the Air.

ALLAHABAD, October 5. A French communique states:—"Our gunplanes have carried out a bombardment of the German lines." The "Times" explains that a gunplane is a biplane fitted with a small Hotchkiss in addition to the ordinary machine gun. The machine was first tried in January and has since been improved, and is able now to bombard towns from the air. Many are now in use.—("Pioneer's cable.")

GERMANY.

The Teutons' Strength.

An American Opinion.

LONDON, October 5. The following are the "Pioneer" special cables:—The "New York Times" in a leader says the Teutons with 115 millions of people have challenged 235 millions. Germany trusted that Teutonic strategy would accomplish miracles. Germany at the outset had the numerical advantage and had to win if she won at all before her adversaries had settled down to the contest. Her every effort has been baffled and no great military decision has been won. Her territorial gains in Russia require holding by a line so long and so vulnerable that to weaken it by transferring men west would invite disaster. Russia has only to bide her time to produce numbers beyond Germany's power to resist. In every other way Germany has failed and her airships and her submarine frightfulness have all failed. She is reduced to the arithmetic of killing. In that direction lies certain defeat. No wonder the thought has occurred in Berlin of defending Germany on the Rhine.

A German Prince in Straits.

LONDON, October 5. Prince Rupert of Bavaria is making frantic appeals for reinforcements but realises that he is fighting a lost cause and is subject to fits of violent and extreme depression.

Enemy Before Dixmude.

LAHORE, October 5. The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cabled yesterday:—A Belgian official statement says that the enemy on the 2nd instant demonstrated in front of Dixmude, throwing over 400 bombs into the trenches. The enemy gained a footing, but were immediately driven out.

German Reinforcements From Namur.

LAHORE, October 5. The Brussels correspondent of the "Journal des Debats" writing on the 30th September says:—All the guns of Namur fortifications have been sent to the German front with strong reinforcements of troops.—("C. and M. Gazette's" cable.)

A German Accusation.

LAHORE, October 5. A Berlin official communique accuses a French airman of bombarding the neutral city of Luxemburg.—("C. and M. Gazette's" cable.)

SPAIN.

Spain's Diplomatic Services.

LAHORE, October 5. The "Morning Post's" Madrid correspondent sends a statement by the Premier Senor Datch that Spain maintaining her neutrality, places her diplomatic services at the disposal of either group of belligerents if required. "It is my hope and the King's that the world peace will be signed at Madrid."—"C. and M. Gazette's" cable.

UNITED STATES.

The German "Blockade" A Ghastly Failure.

Report of American Government's Representative.

ALLAHABAD, October 5. The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Daily Telegraph's" Washington correspondent says that the despatches from the American Government's representative in Europe just published in Washington show that a state of confusion and dismay bordering on chaos prevails among the German submarine personnel. The British methods of dealing with the submarines lately have been brilliantly successful. The German Government have suppressed the facts, and it is inferred that there will be a great sensation when the truth becomes widely circulated in the Central Empire. It is not doubted in Washington that the real reason for Count Bernstorff's statement, that the German submarine policy would be so modified in future that all liners would be safe, was that the so-called blockade had proved a ghastly failure. The American Admiralty have been confirmed in their belief that the capital ships have not lost their value, and the proposal to increase the submarines and decrease the Dreadnought construction has for ever been crushed. The Americans will imitate British methods of protection against submarines.

The New Naval Programme

LONDON, October 5. WASHINGTON.—The Government has decided that the new naval programme shall include fast battle cruisers.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)
(By Wire.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 5.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State:—

4th October. In the Western Front the French and the British maintain gains and are making progress. In the Eastern theatre the Russians have brought the Austro-German offensive to a standstill, and commenced a counter-offensive.

The Russians also delivered an ultimatum to Bulgaria. The French heavy artillery in Belgium co-operated with the British Fleet bombarding batteries at Westende. The British captured two trenches northwest of Buluch. The French have made progress east of Souchez and south of Givenchy. In Champagne the French have won a considerable portion of the enemy's position which formed the salient north of Mesnil. The French squadron threw a very large number of projectiles upon the railway stations and on the lines behind the enemy's front. A squadron of 65 aeroplanes bombarded the station of Vouziers and the aviation ground near the town and on Challenger station. Another air squadron bombarded the station, railway bridges and military buildings in Luxemburg and gunplanes carrying small hotchiss guns bombarded the German lines during the night. A Russian communique says that the German attacks 12 miles northwest of Dvinsk were repulsed. In the lake region 15 to 20 miles south of Dvinsk there has been fighting and the Germans have withdrawn from some positions and south of lake Anarotch severe fighting occurred. The Russians captured strongly organised positions. The Germans who had crossed the Niemen north east of Novogrodek were thrown back on the left bank. A Russian official statement from the Headquarters staff says that the Russian operations in the Viteika region have resulted in wresting the initiative from the enemy. The German blow was decisively repulsed and their plan destroyed. The enemy was consequently checked, and finally thrown back.

The Russian ultimatum to Bulgaria says the presence of German and Austrian Officers at the Ministry of War and on the staffs of the army, concentration of troops at the zone bordering Serbia and extensive financial support accepted from our enemies by the Sofia cabinet no longer leave doubt concerning the object of the present military preparations. The Russian Government therefore demands the immediate dismissal of the Officers of the Armies.

Contributions to the War Funds.

Latest Gifts From Indian Rulers.

SIMLA, October 5.

There is no falling off in the steady stream of gifts of every kind from the ruling Princes and Indian noblemen, and indeed all classes in India towards the various war funds and associations engaged in supplying the troops abroad with comforts and necessities. The latest generous gifts from Indian rulers include Rs. 5 lakhs, which has been given by the Gaekwar of Baroda to purchase and equip aeroplanes for military purposes. The Junagadh Durbar has also presented three armed aeroplanes, and the Maharaja of Rewa has given a second aeroplane. The Thakur Sahib of Rajkot has presented an armoured motor car and the Chief of Jamkhandi has proceeded to the front with three motor ambulances, which have been provided at his own expense. The Chief of Sonpur has thoughtfully given Rs. 300 to purchase comforts for Indian troops in the field, and the Begum of Bhopal and the Maharajas of Bikanir and Jodhpur are now among the Rulers who have offered their railway workshops as centres for the manufacture of munitions.

Donations to St. John Ambulance Association.

The St. John Ambulance Association up to the end of September had received nearly £36,000 in cash, the largest donation being Rs. 10,000 from the Rana Sahib Bahadur of Faridkot State. Many thousands of cigarettes have been presented to the Association by Balkisondas of Simla and Rai Bahadur Lala Sheoparsahad and Mr. Narayandas Trenden, both of Delhi, for the troops in the Persian Gulf and on the Franco-Belgian frontier. Many gramophones and records have been given by various individuals, and Mirza Hajaat of Delhi recently gave 500 korans and 309 amulets for the wounded Mahomedan soldiers, so that they may read them and pray to Almighty God for the speedy success and victory of Great Britain. Motor ambulances are being provided from various districts in India and are proving of the greatest value in many centres.

Gifts Acknowledged by Russian Red Cross.

The Russian Red Cross has recently acknowledged with grateful thanks the gift of Rs. 1,000 from India, and the consignments sent out to France and the Persian Gulf have been of the greatest value to the troops. An interesting donation of Rs. 6,000 has been lately made from the Bombay Presidency to the Imperial Indian Relief Fund to endow three beds at the St. John's Ambulance War Hospital at Dehra Dun.

Other Donations.

The Indian Council of the St. John Ambulance Association announce the receipt of a donation of Rs. 300 from the Simla Open Tennis Championship Tournament recently held under the auspices of the Young Men's Christian Association, Simla.

The Simla Ladies Committee gratefully acknowledge the receipt of a number of Red Cross gifts and donations last month for the sick and wounded soldiers, including Rs. 5,000 received from H. H. the Maharaja of Bikanir through H. E. the Viceroy.

Suffering Cattle in Ajmer and Merwara.
Relief Measure's

SIMLA, October 4.

In addition to allowing fodder for cattle to be carried by rail below cost price to Ajmer and Merwara, an

TELEGRAMS.

attempt is now to be made by the Government to reduce the number of suffering animals in that region by carrying away the cattle themselves by rail at nominal rates to areas where fodder is available, and the announcement that this arrangement is now in course of being carried out is made to-day, the railways and the Government co-operating in this work of mercy.

University Schemes.

Dacca.

SIMLA, October 4.

The final despatches in connection with the Dacca University scheme go home almost immediately. So there is now good probability of the necessary legislation on it being ready for introduction next cold weather. The scheme, it will be remembered, provides for a residential teaching University located at Dacca with affiliated Colleges all upon the spot.

Patna.

The Patna University scheme is not quite so far advanced, but it has been approved by the Bihar and Orissa Government and it is under the consideration of the Government of India prior to being sent to the Secretary of State.

Nagpur.

The scheme for the proposed Nagpur University has not yet reached this stage.

Rangoon.

The Rangoon University scheme awaits Sir Harcourt Butler's arrival in Burma.

Mysore.

The scheme which has been suggested for a University in Mysore has not yet taken very definite shape. It is not known at present whether it will materialise.

CALCUTTA.

Killing a Police Informer.

Appeal Decided in High Court.

CALCUTTA, October 5.

At the High Court to-day Justices Gries and Walmsley disposed of an appeal preferred by Baija and Bishan who were charged before the Sessions Judge of Manikpur with having committed dacoity and murdered one Ashu. The Sessions Judge convicted both the accused and sentenced Baija to death and Bishan to transportation for life. The motive alleged for the crime was that the deceased was a Police-informer and had given information to the police against the accused and others under section 110, Cr. P. C. Their Lordships held that the evidence against Baija could not be relied upon and acquitted him. As regards Bishan their Lordships held that he had been rightly convicted and dismissed his appeal.

The Disorders in Bengal.

Formation of Volunteer Defence Organisations
Suggested.

CALCUTTA, October 5.

Referring to the armed political dacoities in Bengal the "Bengali" suggests the following remedy:—We recommend the formation of volunteer organisations of young men in the localities which are or are likely to be disturbed. Let them be armed and drilled, if need be, under European supervision. We have the experience of the past to guide us in the matter, wherever such volunteer organisations have been formed for the purposes of public safety. At Sarimpur, and Buxa, and elsewhere burglaries and dacoities have ceased. Young men guarding their own hearths and their homes, trusted by Government and their own countrymen in this high achievement, would feel an added sense of responsibility and an accession of patriotic enthusiasm, which would add to their civic spirit and ensure the success of their work. The Government needs to have a little courageous statesmanship to be able to inaugurate such an experiment, but trust, bega trust, and we are quite sure that the young men thus trusted will never betray the confidence that is reposed in them. There is splendid stuff in the youth of Bengal. Even the dismal record of the Krishnagar dacoity is relieved by the heroism of two young Bengalees, who sacrificed their lives in the attempt to capture the dacoits. The mere fact of the formation of these volunteer organizations will have a moral effect. The villagers will be encouraged. The dacoits will be discouraged and they will know that there are these formidable organizations, whose opposition they will have to reckon with. Let an experiment be tried even upon a limited scale and let it be judged by its results.

Rice Stolen By Starving Villagers.

Sequel to a River Attack.

CALCUTTA, October 4.

What is described as a sequel to famine conditions prevailing in the district of Tipperah, formed the subject matter of a criminal case, which came up for hearing at the High Court before Mr. Justice Groves and Mr. Justice Walmsley. Mr. Jacob moved on behalf of six persons against an order of a Deputy Magistrate of Brahmanbaria, convicting the petitioners of rioting and sentencing four of them to two months and the remaining two to four months' rigorous imprisonment. The Counsel submitted that the common object of the rioters was to loot rice from a boat which was passing by the village, where the rioters were. It was admitted that there was great distress in the district of Tipperah, and the village of Chobbarpuri was the worst affected place in the sub-division of Brahmanbaria in that district. The accused were residents of that village. No rice could be had for love or for money in the neighbourhood, and when the villagers heard that three boats laden with Rangoon rice were coming along the river, they in large numbers, assembled on the river side. There were 270 men of rice in the boats laden in three boats. The boats came past the village of Chobbarpuri. The two first boats went by untouched. The last boat was surrounded by small boats in which the villagers came. The villagers called out "give us rice. We shall purchase rice." The boatmen replied that they could not sell. This reply made the villagers desperate. They took the boat to the bank and removed 27 bags of rice. Their Lordships rejected the application.

TELEGRAMS.

BURMA.

Rangoon News.

RANGOON, October 5.

Mr. W. R. Head, Extra Assistant Commissioner, has been ordered to Ratnagiri to be in charge of Ex-King Thebaw.

The Rangoon Municipality are applying to the Government for the 4½ per cent. loan of ten lakhs repayable when they can raise their own loans in open market on reasonable terms.

Loan to of Rs. 10 Lakhs to Rangoon
Municipality Wanted.

RANGOON, October 5.

The Finance Sub-Committee, Rangoon Municipality, have decided to apply to the local government for a loan of 10 lakhs at 4½ per cent. in two equal instalments this year and next year, the loan being repayable when the market offers an opportunity for the Municipality to raise the loan on reasonable terms. The failure of recent attempts to raise the Port Trust loan desars the Municipality from repeating such experiment at present.

Proposed Reception to Sir Harcourt Butler.

RANGOON, October 5.

Sir Harcourt Butler, the new Lieutenant-Governor of Burma, will according to the present arrangements arrive at Rangoon on October 24th which being Sunday, the public reception has been postponed to the following day at the Jubilee Hall on the 25th when a joint address by the Municipality, the Chamber of Commerce and Trades' Association will be presented to him.

Sir George Buchanan's Appeal.

Fine Reduced to Rs. 200.

RANGOON, October 5.

Recently in a motor collision case Sir George Buchanan Chairman of the Port Trust was convicted by the western Sub-Divisional Magistrate of causing grievous hurt to Mrs. Combes (Wife of the Chief of the Minty mansions who was inside the car of her husband's motor cycle) by doing the act so negligently as endangering the personal safety of others, namely, cutting across two roads on the wrong side. Sir George Buchanan was fined Rs. 600 of which Rs. 450 was given to Mrs. Combes as compensation. Against that sentence Sir G. Buchanan appealed to the Chief Court before Justice Ormerod alleging that not having seen the cycle on the road, at most he was guilty of an error of judgment, that Mr. Combes having seen his car should have avoided it and that in any case for the first offence the fine was excessive. The Judge, to-day found the conviction correct. Sir George Buchanan was guilty of negligence and the latter entitled to damage. The fine however was reduced to Rs. 200, the whole of which will be paid to Mrs. Combes.

BOMBAY.

Drought-Threatened Gujarat and Rajputana.

Further Rainfall.

SIMLA, October 5.

Good rain is again reported over the worst of the drought-threatened areas of Gujarat and Rajputana. To-day's fall has not been heavy, but it is well distributed and will do an immense amount of good.

Improved Prospects.

The return of the monsoon in Gujarat and Kathiawar has done some good to the standing crops in some places. It has helped in improving the fodder and water supply. A couple of inches more in some districts will go a great way in further relieving the situation. At Bhavnagar the cotton crop has been considerably benefited, and in Rajkot the prospects are far better than what they were a fortnight ago. Surat and the districts around it are receiving good showers, and the prospects there also appear improved. Jawares that were on the point of withering have been revived by the recent rains, as also the castor and cotton crops.

The Native Stock Broker's Association.

Sir S. Bhattacha's Speech.

BOMBAY, October 5.

The Annual general meeting of the Native Share and Stock Brokers' Association was held to-day, Sir Shapurji Bhattacha presiding. In moving the adoption of the Balance Sheet and Annual Statement Report, Sir Shapurji said:—"Since we met last nothing extraordinary has happened in the situation of the share market. Business is not so brisk owing to the fall in the export and import trade consequent on the war. Though we are thus affected by this war as regards trade, and though business is still, it is due to the British Raj and the supremacy of the British Fleet that we are comparatively passing through this great crisis as if we are entirely untouched by war. The report was adopted and the new Directors in place of those retiring were elected.

A New Indian Kathewadi I. C. S.

BOMBAY, October 5.

Intimation has been received that Mr. Shivlal Panachanand Shah B.A., (Cantab) of Kathiawar has passed the I. C. S. He ranks fourth in the list of the twelve successful candidates.

The 'Haj' Pilgrims.

BOMBAY, October 5.

Some 625 Hajees left Bombay per S. S. "Sirdar" for Jeddah. Till now altogether 2,430 have left for the Holy Shrine.

Arya Samaj Takes Back a Moslem Convert.

BOMBAY, October 5.

Maganlal Jekirondas who had recently become a follower of H. H. the Aga Khan's sect was retaken into the Hindu religion on Sunday under the auspices of the local Arya Samaj.

బరోపా మహా సంగ్రామము

గ్రీ సుదోరతనమువారు ముఖ్యములగు ఇనుపదారుల నాక్రమించుట

జలాంతి గ్రామముల దారి దోపిడి యడగి పోవుట.

జనరలు రస్కీ గారును హిడెనుబర్గుగారును తలపడుట.

ప్రాస్పర్తంగమున నిగిరితలవారను పరకర్మముపొరుట.

ఇంగ్లండు

జర్మను నాకానిరోధకము నిర్మింపుచునుట.

అలహాబాదు అక్టోబరు 5:— లండనులో నుండు పయోనీరు ప్రతికా విలేజుకు డిల్లు తంత్రీవార్తనంపుచున్నాడు. వాషింగ్టనులోని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతికా విలేజుకు డిల్లు చెప్పుచున్నాడు. — యూరపులోని ఆమెకా రాయ బారి తన యుక్తత్రుత్వములను గూర్చి ప్రయోగించుచున్నాడు. వానినిబట్టి జర్మనుజలాంతిగ్రామమున నడుపునట్టి నాకానైనికు లెంతటి గందరగోళములూ సడియన్నాలో గుప్తముగ చేయిచున్నది. ఈజలాంతిగ్రామమున ఛేదించుటలో ఇటీవల మనవ్రటి ములాసర్వక ప్రయత్నములు విజయవంతములైనవి. ఈ విజయ సమాచారములను జర్మనుగవర్నమెంటువారి గణచిపెట్టికాను. అందుచేత నిజస్థితి బయల్పడిన తరువాత జర్మను ప్రజలకు గలగు కల్లోలము నిలిచిపోయి చెప్పబాలము. మొన్నను జర్మను ప్రధానియగు బర్నెట్టెలు ఆమెకాకానికొసరిన సుబాయీ పీఠేలో నికముందు తన జలాంతిగ్రామములను చూచుట కొరకు ప్రాంతీకద్రుము కాకుండగా నడపుకొందురని (వాసియున్నాడు ఈ ప్రాంతము నుండు లోగట్టు యేమకగా తన నాకానిరోధక ప్రయత్నములు విఫలములయిపోయినవి. పెద్ద యోధుల నికముందు ఎంతమాత్రము తగ్గలేదనియు, జలాంతిగ్రామములను నికముందు తయారు చేయు ప్రయత్నములను నిడబటకు నిబంధనలేర్పాటు కాబడినందున ఆమెకకు అడ్డిరాల్చివారు ప్రాయమున్నార. జలాంతిగ్రామములను నిర్మించుటలో ఆమెకకు అడ్డుకొని బ్రతిమలపడుటకు నవలించెదరు.

సైనిక సమావేశము.

లండను, అక్టోబరు 5:— కిచనాప్రభువుగారి కోరిక ప్రకారము డెల్ఫీప్రభువుగారు క్రొత్తసైనికలను చేర్చించు పని చూచుట కంగీకరించిరి వారాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

సైనికులను జేర్చుకొనుట.

లండను ఎంతమంది సైనికులు కావలయును?

లాహోరు, అక్టోబరు 5:— బ్రిష్టులుగా సైనికుల జేర్చునట్టి సంఘమువారు కిచనా గారిని ఇంకను ఎంతమంది సైనికులు వచ్చినట్లయితే యిచ్చటి సైనికబలము అభివృద్ధి సంఘటనయ్యవని యడుగుగా కిచనా గారు 8000 మందికావలయునని జవాబిచ్చుచు. ఇట్లు వ్రాసిరి:— సైనికులు లోటుకలేవు మీ సువహార్యకర్తలగుటచేత లవసరములై యున్నవి. అవి తప్పక ప్రకటించబడును.

మిత్రమండలి సర్వయోగము తోడ్పడి పూనుకొనుట.

లాహోరు అక్టోబరు 5:— లండను అక్టోబరు 2:— బర్మెయియా వారు సర్వయోగము నెరిపించిన యెడల మిత్రమండలి వారు సర్వయోగము సహాయ మొనరింతురని వారి ప్రతినిధి బర్మెయియా వారికి తెలియపరచెనని టైముస్ ప్రతిక వ్రాసెను. సర్వయోగములో యుద్ధమునకు గ్రామవాసులగు తన పక్షము వారను మలిపకుండ వ్యవసాయ పాక్షిక వాసులను చేయగలరని సోఫియాలోనున్న విలేజుకు కోరికను చెప్పిరి. ఇట్లెవర ప్రతికకు వ్రాసెను. గురువారమునా దొకజర్మనిదేశపు విమానము కాలఫోర్టు మీదుగా పోయినది బుఖారెస్టులోనున్న విలేజుకు. ఏకైకము బాలగ్రామీన్ ప్రతికకు తెలియ పరచెను. సర్వయోగమునకు పోవుచుండిన ఒక రుమానియా రాజ్యపు విమానమునై ఫిరంగులూకాల్చెను. వెంటనే జర్మనివారి విమానము తాను పోవుచుండిన మార్గమును తప్పించి, సోఫియాకు అగ్నేయముననున్న సోలెమ్నోవద్ద దిగెను.

ఒక మరణము.

లండను అక్టోబరు 5:— సాటిక సంఘ కార్యనిర్వాహకుడగు బార్న్లీ ఎడ్వర్డు అను నదిడు మృతిచెందెనని తెలియవచ్చినది.

ప్రాన్సు

పశ్చిమరంగమున యుద్ధపుటరు.

కందకముల కనకసోరాలము. లండను, అక్టోబరు 5:— కరానువార్త యిట్లునుడువుచున్నది:— గివెంచి అదేవిప్రాంతమున అర్బాయివద్ద కందకముల సరుకు పోతుజరుగుచున్నది. ఒకకందకము తరువాత మరొక కందకమునకు క్రమముగా పోతుసాగుచున్నది. రోడ్డులకు లంబముగగా యొక్క జంక్షనువద్దతప్ప శత్రువులు యితరచోట్ల నిరోధించబడిరి. అయితేను ఉత్తరముగను, సోమేకు దక్షిణమునకు శత్రువుగారు జరిగింది. శత్రువుల విమానముకటి మన వారిచే కూల్చబడింది. అందలి రథములు పట్టుకొనబడిరి.

శత్రువుల క్రొత్త ప్రయత్నములు.

క్రొత్తస్థానములకు ధిక్కరించుట. లండను అక్టోబరు 4:— తరిమిల్ క్యాపీటు చుట్టును రోడ్డుకును మధ్యనున్న మనకందకములపై శత్రువులు నిన్నను దాడినట్టిరి. మిక్కిలి పట్టుదలతో పోరాడిరి. కాని మనకందకముల చెంతకు మార్చియు రాలేకపోయిరి. తుదకు చాలమందిని నష్టపోయి వెనుకకు తరుమగొట్టబడిరి.

జర్మనులు ప్రాంతీకస్థానముల జయించుట.

లండను అక్టోబరు 4:— నర్ బాను ఫ్రెంచిగారివద్దనుండి వచ్చినవార్త. — కొంచెము తరచుగనున్న మోహెనుజోలరిను స్థానములను శత్రువులు తీసుకొనిరి. మిగిలిన రంగములను మునుపటివలె నయున్నది.

జర్మనులు ఆగ్రానాలో కూడుకొనుచుండుట.

పయోనీరు తంత్రీవార్తయిట్లు నుడువుచున్నది. అలహాబాదు, అక్టోబరు 5:— గొప్పతరహాగామీద కడుతుట జర్మనులు ఆగ్రానాలో ఎక్కడగా కూడుకొనుచున్నారని అప్తెన్ గ్రామవిలేజుకు యొకడు మోర్నింగుపొట్టుకత్తికకు వ్రాయుచున్నాడు.

మొన్నటి గొప్ప పోరాటములో

విమానములచేసిన యువకారము.

లండను, అక్టోబరు 5:— నిన్న ప్రయోగించిన నర్ ప్రెంచికగారి ముకుముగా విమానములను గురించి యిట్లు ప్రకటించబడియున్నది:— మొన్న గొప్పపోరాటము మన విమానములు తన పారభులను ఆత్యంతోపకారమున చేసినవారు. గాలి యెదురు అగుటలను కొంచెముగిరుగనె వయనముచేసి, కాలిత్రుల తుపాకులనాడికి గులీ యియిరి. అయినను, బాధల కొరకుగిరి, శత్రువుల రయల్వేదారులను బోల్గొనావుచేసి వారి సప్లముదారులను బాంబులతో పేల్చి కను శత్రువులకు చాలవరకు తోడ్పడినారు.

ఫ్రెంచివారి విమానములు.

శత్రువులకందకములపై బాంబులు.

అలహాబాదు, అక్టోబరు 5:— ఫ్రెంచివార్త:— మన తుపాకి విమానములు (తుపాకులను వెట్టుకొని యెదురు విమానములు) జర్మనుల కందకములపై గుడ్డను పేల్చినవి. ఇట్టి విమానములు ముక్కుందు జనరలిలో నుపయోగించబడినవి. మాములుగ తీసికొనిపోవు ఒక శత్రువుగాక చిల్లర తుపాకులను గూడ తీసికొని పోవుటకు ఇందు ఏర్పాటులు కలవు. ఇప్పుడు వీరితో పట్టుకములను కాల్యరయ్యును. ఇటువంటి విశేషాన్నియో యువయోగములో నున్నది అని టైము వారు చెప్పుచున్నారు.

జర్మనులు ఫ్రెంచివారిపై నిదనారోపించుట.

లాహోరు అక్టోబరు 5:— సి. వి. గజెట్ వార్త:— లెన్సెబర్గెను తిట్టపట్టణముమీద ఫ్రెంచిసైనికులు బాంబులు వేసిరిని బర్మెయియా ప్రతికాను వ్రాయుచున్నాడు.

సిక్కుమూడువద్ద శత్రువులు.

లాహోరు, అక్టోబరు 5:— సివిలు అందు మిలిటరీ గజెటు విలేజుకు యిట్లు తెలియెను:— 22 తారీఖున శత్రువులు డిక్కుమూడువద్ద 400 బాంబులను వేసి తమప్రతికమును జూపి, కొన్ని కందకములను బట్టుకొనిరి కాని, తరువాత వెంటనే వెదల గొట్టబడిరి.

నామూరునుండి క్రొత్తజర్మను సైన్యములువచ్చుట.

లాహోరు అక్టోబరు 5:— 29 బ్రెజిల్ వార్త:— నామూరుకోటవద్దనుండు తుపాకులన్నియు జర్మనులయొద్దకుఁగములకు పంపబడినవి. వానితో రుసైనిక బలముగూడ కుంఠపడినది.

ప్రాస్పర్తంగమున యుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 5:— పారిసు — ఆక్టోబరు 5:— గామంపేనులోను వెనుకటి యుద్ధములవంటి యుద్ధములు జరిగినవి. ఆగ్నోనులో కందకములపోరు జరుగుచున్నది. క్వెనీరీను నోరములలో విమానపు ఫిరంగులతోను గోళములతోను పోరు జరిగినది. వెమ్మనుకు వాయవ్యమున పరాసువారి ఫిరంగులూక జర్మనుల రైలుబండిమీద గుడ్డను వేయగ నాబండి ప్రేరి పోయినది. వెరోనుదగ్గరనున్న జర్మనుల రైలుసైన్యముమీద నోక విమానదళము 50 బాంబులను వదలినది.

రుష్యా

ద్వీన్ స్కు కరిసరముల యుద్ధము.

వెటోగ్రాదు అక్టోబరు 4:— జర్మనివారి సైన్యము లెనిమిది ద్వీన్ స్కు విల్లుల మధ్యమున ఉన్యమనేనలపై కొక్కుచుండి కనినెను. ద్వీన్ స్కు యుద్ధకార్యములకు భూక ర్యము కలిగించుటకును ఇచ్చటి రష్యాసేనల పీరిందిభాగమును ముట్టడించుటకును, మిగిల్చు బోస్నాకోలకు పోవుటకును— ఈ ఉద్దేశములతో జర్మనివారు రష్యావారిని ముట్టడించిరి. కాని జర్మనివారు భగ్గుచునోరగుటైరి. రష్యావారు తక్కువ మునుకు కడలిపోవుటచే ద్వీన్ స్కుపై ఒత్తిడి తగ్గినది. ద్వీన్ స్కు ప్రాంతముననే ప్రధానమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. పశ్చిమమునండియు నైర్వతి భాగమున ఉండియు జర్మని వారు ద్వీన్ స్కును సమీపించుచుండినదవద్వీన్ స్కుపట్టణమును సంరక్షియును శత్రుఫిరంగిగుడ్డను చాలదవ్వవచ్చునని, జర్మని వారి గుట్టెత్తదళములతో నగము భాగము నశించినదని తెలియవచ్చినది.

హంగేరియనులు లొంగిపోవుట.

9 తల నుండి క్రెవీలు కేఫ్ నకు కొని రాబడిరి. వీరిలో 185 సైనికోద్యోగులు. వీరందఱు హంగేరియావారికి చెందిన రి పటాలములలోని సైనికులను సైనికోద్యోగములకు అయి యున్నార. వెర్సినియా నుండలమున నుప్రసిద్ధమైన లాట్వాన్ మొవాస్టరవద్ద సైన్యములు కందకములలోనుండిను. రష్యావారి గుగ్గిపుదళములు వీరి నెరిపిం, రీ కా చుట్టుకట్ట నుండు గుట్టలలో శరణుకొచ్చిరి. అంత రష్యావారి సేనట్లుకట్ట నిర్మించిరి. ఆ మూలమున వీరందఱు రష్యావారి ఆశ్రయమైరి.

వైద్యశాలలపై జర్మనివారు ఫిరంగులు కాల్చుట.

లండను అక్టోబరు 4:— వై కారిజమున శివాగ్రీకులకు శ్రీలు 466 మృతిచెందెనని రేడి కాగ్రీస్ కాకు ప్రకటించెను.

రుష్యుల శత్రువు వేసిము సామ్యుచుండుట.

లండను, అక్టోబరు 5:— వెటోగ్రాదు వార్త:— యుద్ధములను ఆనేక గాగ్రిములందు రష్యులు జర్మనుల ధిక్కరించిన విధమున, ఆనేక గాగ్రిములను పట్టుకొనిరి రీతియు, రష్యులు కాల్యముల కార్యక్రమము, ప్రక్షాళన, రోడ్డువద్దను రష్యుల లండనమునకు, వారు స్థిరపడిరి. చాల గల్గిన రీతియును— వీరినిబట్టి రష్యుల ముందునుండు పోరాడు నప్లయ సాధించినప్రభావము చూపించుకొనుచున్నది. ద్వీన్ స్కువద్ద తమ శత్రువు పాపాత్యమున జర్మనులు రష్యుల కందకములకు పట్టుకొనిరి కాని తరువాత రష్యులకు తురిపించిన అగ్నిబాంబులకు నాగలేక, అకందకములను వదలి, వెనుకకు పరుగులిడిరి. రష్యులు తిరిగి అకందకములకు ఆక్రమించుకొనిరి. ద్వీన్ స్కునకునువిల్లు తునుమధ్యను, కొకలసాక్షి రయల్వే మీదను రష్యులు చేసిన పోరులో 500 జర్మను ఖయిదీలు పట్టుకడిరి.

రమ్యవారి విజయము.

లండను అక్టోబరు 5 - సారీను రమ్యరంగమున రమ్య వారి విజయమును పరమవీరభరి ఇటుల తెలిపెను. స్థలమున స్థలమున విజయమును పరమవీరభరి ఇటుల తెలిపెను. స్థలమున స్థలమున విజయమును పరమవీరభరి ఇటుల తెలిపెను.

జులై

ప్రస్తుతమున, బ.వేరియ.

లండను అక్టోబరు 2 వీరసహాయము సేవకారకు పిక్చర్లలోకిరి. కాని సేవకారకులను పిక్చర్లలోకిరి. కాని సేవకారకులను పిక్చర్లలోకిరి.

బల్లేరియా

బల్లేరియావారు రమ్యనుల అంత్యసందేశము వందుకొనుట.

లండను అక్టోబరు 1: - బెల్జియానుండి యిట్లును మున్నాము: - సోమవారము మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు దాక్షిణ్య రాష్ట్రాధికారులు (బల్లేరియా ప్రధాని) మనసందేశమును అందుకొనిరి.

బల్లేరియావారికి కడపటి లేఖ.

లండను సెప్టెంబరు 5: - ఈ మ్య వారు కంపి న ఈ లేఖ సకలమును, సమయోచితమున అయిఉన్నదని మార్చింగు పోస్తుప్రతిఃప్రాసెను. జర్మనీవారు తమకొనర్చిన వాదనలనుల కార్యకర్తలనుల చేయుట యుద్ధమున జర్మనీ వారు విజయమునుందుతును అంతకునై వాదనలనుల జర్మనీ బల్లేరియావారు యోచించదగును. గ్రీసులో వైద్యమును సమ కూర్చుట, బ్రిటిషు సేనల వాదనలనుల పోవుచుండుట మున్నగు వాటిని వివరించుచు ప్రస్తుత స్థితియందు సముద్రముల యందధి కారులు ముఖ్యమైన విషయమైయున్నదని వైరి వివరింపబడిన పత్రిక ప్రాసెను.

అమెరికా

అమెరికనుల క్రొత్త నౌకాప్రయత్నములు.

లండను, అక్టోబరు 5: - వాషింగ్టను వార్త క్రొత్త నౌకాప్రయత్నముల శీఘ్రములను ప్రాజెక్టు యోధములనుండ వలమనని అమెరికనుల కర్మ మెలువారు తీర్మానించిరి.

జర్మనీవారిస్థితి గతులు.

లండను సెప్టెంబరు 5 - న్యూయార్కు టైమ్స్ పత్రిక తమ ముఖ్యవ్యాసమునట్లు నడిపెను: - జర్మనీ రాజ్య పునఃసంస్థాపన 1910 లకును 1915 లకును జనసంఖ్య గల శత్రువులతో కమ్యూనికేషన్లను, తమ వైద్యముల సత్వముల తమకు సడపించుచు వారకునిరి. జర్మనీవారికి ప్రభుత్వమున వైద్యుల లభియగ నుండిరి. అందువలన వారికి అప్పుడే విజయము సమకూరియొందలెను. ప్రభుత్వమున మిత్రములందలి వైద్యులతో తనస్థితిని వారు పరమకొనిరి. జర్మనీవారి ప్రయత్నములన్నియు భంగపెట్టబడినవి. రమ్యలో జర్మనీవారు చాల సేలను సంపాదించిరి కాని దీని కాయుట నులభ సాధ్యమువారు. రమ్యవారు కొలది కాలముననే జర్మనీవారి కభ్యర్థనలను వైద్యమును సమకూర్చగలరు. జర్మనీవారి విమానములు సభా మెల్లెముల పీటి వలని భయము పూర్తిగ నశించినది కనపడిన వారిని చంపుటయే వారికి మిగిలిన పని. జర్మనీ జేతమును రైక్ ప్రాంతమున పరక్షించ వలయును ఉద్దేశము తెల్లినలో కలుగుట యందాశ్చర్యమేమున్నది

స్పెయిను

స్పెయినువారి రాజ్యాంగలోచనము.

లాహోరు, అక్టోబరు 5: - మాడ్రిడులోని మార్షింగు పోస్తు విలేజ్లో మనటిసమాచారములకు గురించి ఇట్లు ప్రాయమున్నాము: - స్పెయినుతనతటస్థభావమును అనిచ్చియుగానిల్లు

కొనుచు, ప్రకాంతి నెలకొల్పటకు సాంక్రామికకక్షముల కెదిరి కై నను తన రాజ్యాంగలోచన సాహాయ్యమును చేయుటకు సిద్ధముగానున్నట్లు స్పెయినుప్రధానియగు ప్రిమియరు నేనడదాచి గారు ప్రాయమున్నాడు ప్రావంశిక సంధిని తేవము తమమాడ్రిడుగ నరమున లభ్య మగు గాకయని స్పెయినురాజుగారి కోరికయైయున్నది.

సింలా

శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినతంతివా.

ప్రాస్తు రంగము.

లండను, అక్టోబరు 4: - వైద్యులనున్న శత్రువుల ఫిరంగులవైని గుండ్లవైని గుండ్లవేయుటలో ఆంగ్లనౌకాదళమును పరానువారి పెద్దఫిరంగులను కలసి పనిచేసినది. హల్లాతికివామ్యమున వాంగ్ల సేనలు రెండువందలకు పట్టుకొని వి. సాచెజాతు తూర్పున గి వెంటికి దక్షిణమున పరానువారు ముందుకు వెళ్ళగలిగిరి మంపేరులో మెస్సెజు తుత్తరమున చాల ముఖ్యమగు ప్రదేశమున చాలభాగము పరానువారు పట్టుకొనిరి. శత్రువుల సేనాభిమానము వెనుకనున్న రైలు స్టేషనులమీదను బాటలమీదను పరానువారు చాలగుండ్లను వేసిరి. వాటియందలి రైలు స్టేషనులను పట్టుకొనుట సమీపముననున్న విమానరంగము వైనున బాలరంజి రైలు స్టేషను వైనున 65 విమానములు బాంబులను వేసెను. లండనులోని స్టేషనులమీదను రైలు వంతెనలమీదను వైనిటల ఇండ్లవైనున మరియొక విమానదళము బాంబులను వేసెను. ఫిరంగుల విమానములు రాత్రిజేళ్ళ తిన్న ఫిరంగులతో శత్రువుల పట్టులవై గుండ్లను వదలెను.

రమ్యరంగము.

రమ్యవారు బల్లేరియావారి కంత్యలేఖనుచ్చిరి. ఆస్ట్రియా జర్మనీసేల యుద్ధమును చల్లార్చిరి. డ్యిస్సుకువాయవ్యమున 12 మైళ్ల దూరమున రమ్యవారు జర్మకులనోడించిరి. సహోదరముల ప్రాంతమున డ్యిస్సుకు దక్షిణమున 15-20 మైళ్లదూరము యుద్ధముజరిగినది. జర్మనులు వెనుకకుపోయిరి అనోరట్సు సహోదరమునకు దక్షిణమున తీవ్రముగపోయి జరిగినది. ఆయుధములతో సంరక్షింపబడిన కొన్ని స్థానములను రమ్యవారు పట్టుకొనిరి. నోవోగ్రీడ్కుకు ఉత్తరమున నీమెనడికాటి సజర్మనులు ఎడమగట్టునకు తమచుడిరి. విలేకాపా తమను మేము జర్మకులను విరుద్ధములనుగా చేసేతిమి. వారి యార్యాటము పూర్తిగా నడగిపోయినది. వారి పన్నాగములు విఫలములైనవి. వారు పూర్తిగా శోధింపబడి వెనుకకు తమచుడిరి. అని రమ్య అధికారులు ప్రకటించిరి. బల్లేరియా యుద్ధమునందలి సమయైకోవోవోకులలోను ఆస్ట్రియా జర్మనీ యుద్ధములను జండుటలనునను స్పెయిను సరిహద్దులో మిగిలినను నిలుపుటలనున జర్మకులంద మిగుల విస్తారముగ భయములను పుచ్చుకొనుట కంగీకరించుటలనును మియుద్ధ సరంభముయొక్క యుద్ధేత్యము స్పష్టమైనది. కాన మిగుల తీవ్రము శత్రువులను మి వైనికోవోవోకులలో నుండి తీసివేయలెనని రమ్యవారు బల్లేరియావారికి తెలిపిరి.

విశ్వవిద్యాలయములు.

డక్కా

డక్కాలో నొక భోజనసభి సౌకర్యములనుగల విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుచుటకు స్థానికములకు కళా కాలమును దానికి చేర్చుటకు ఇండియాదొరకనమువారి వద్దకు నిశ్చయింపబడినది. ఈ విషయమైన పత్రములను ఇండియా మంత్రిగారికి పంపెదరు.

పాట్నా

పాట్నాలో విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుచుటకు వేదము దొరతనమువారి రంగీకరించిరి. ఇండియాదొరతనము వారాలోంచి ఇండియా మంత్రిగారికి ప్రాసెదరు.

నాగపూరు.

నాగపూరులో విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుచుటకు మింకను రాష్ట్రీయదొరతనమువారి ఆలోచనలోనే యున్నది.

రంగూను.

రంగూనులో విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుచుటకు సర్వోత్కృష్ట బట్టరుగాను భర్తాకు క్షణపిమ్మటగాని పంపకంప బడెను.

మైసూరు.

మైసూరులో విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుచుటకు మింక నొకయోర్పాలునకు రాలెదు. ఇది సానునో సా.దో తెలియదు.

బాలసూరు హత్యకేసు

బుద్ధ గోపాల్యూరు డిఫేవారు చింతామణిరారు తమ్ముడు రంగరౌతుకు కుట్రదారులచే చంపబడిన రజోమ హంత సోదరుడగు మూలీమహాంతకు సాక్షుమిచ్చి.

రంగరౌతు

జండుచుండు మూ అన్ను పిలువనచ్చెను మూ అన్ను లేనందుననే నతనితో గోవిందపురమునకు వెళ్ళితి. అచట క్రొత్తవారు కనబడిరి వారికొక్కొక్క బట్టను నడుముకు చుట్ట బెట్టుకొనిరి. వారిలో నొకడొక సంచనిబుజమున కేసుకొనెను. మరియొకడు బుజము: కొక బట్టనుట్టుకొనెను. మిరెవరని నేను వారినిడిగితిరి వారు మారుపల్కమండ తెల్లరి. జండుచుండుంతియ నేనును మరికొంతమందిలో వారి కంటె తెల్ల కాజాకు రమ్మ నగా వారు మావంకి పిస్తోళ్లు చూపిరి. వారె సుగురు వారిలో జ్యోతిషుపా లనువాని యొద్ద మాత్రమే పిస్తోలు లేదు. వారు తీర ముఖముగా పోవుచుండిరి. చుట్టుప్రక్కల గ్రామముల వారు కూడుకొని ద్యూమా గ్రామము వరకును వెళ్ళిరి. కాళి బాలుగారి యింటివద్ద కుట్రదారులు తుపాకిని కాల్చిరి. తుపాకులలో గుండ్లులేవని ఆరముచు రజోమహాంతియందుకు వెళ్ళెను. మాకన్న ముదమును రజోయిను ముందుగా నుండిరి. కుట్రదారు లొక చెట్టుకింద నాగిరి. కొలలో మనోరంజన వాడు తుపాకికాల్చెను. ఆ చెట్టులో రజో క్రిందబడిన. కుట్రదారులలో మరి ముగ్గురుగూడ కంటె నే తుపాకులను కాల్చిరి. గ్రామముల భయపడి ప్రక్కలకు తప్పకొనిరి. మేమందరూ కాజాకు వెళ్ళితిమి. దారిలో ఇన స్పెక్టర్లకు తింతామణి బాలుగారుగవడిరి. ఆమనతో చెప్పగా ఆమన రజో కడిం పలమునకు వెళ్ళిరి. మమ్ములను బాలసూరులోనున్న పోలీసు దొంగరాయుడకు వెళ్ళమనిరి. మేమచటికి వెళ్ళి పోలీసు నూపరెంటు గారితో చెప్పితిమి. తరువాత మేము మేజస్ట్రేటు గారిలోను మాఫర్మెంటు గారిలోను రజో కడిం పలమునకు వెళ్ళితిమి. మాలో కొందరు వరి పొలములదారి మరికొందరు జగన్నాథమునకు వెళ్ళు రోడ్డునకు వెళ్ళిరి. పోలీసువానికి కుట్రదారులకు పోత జరుగుచున్న పురు నేను చెబువును మైలుదూరములో నుండిగాని గుండ్లు శోధుమిద నాకు దగ్గర గావడెను. తరువాత ఇద్దరు కుట్రదారులను పోలీసువారు పట్టి తెచ్చిరి. తక్కినవారి రంగుపడలేదు. చండు వచ్చుసరికి నేను పొలములో పనిచేయుచుంటిని. నేను గోవిందపురము వెళ్ళుసరికి 10-15 గురు వారి కంటుచుండి. వాచేతిలో కర్రగాని కత్తిగాని లేదు. వారు బెంగాలీలవలె నగు పడిరి. వారెవో గుర్కూలరులవలె కనబడిరి. అప్పుడే పులారియా మాటులో దొంగతనము జరిగినది. వారి చేతులో పిస్తోళ్లుండుట కలన మరింత ఆశ్చర్యము కలిగినది. అని ఈ సాక్షి చెప్పెను.

మూలీమహాంతి.

బండిపోటు పారిపోవుచున్నారని ప్రజలు కేకలు చేయుగా నేను విని పరుగెత్తితిని. కొంతసేపటికి వాడు తుపాకి కాల్చిన చక్కను రెండుసారులు వినిపడినది. మూ అన్ను రజో ముందుడెను. మనోరంజను తుపాకిని కాల్చగా రజో పడిపోయెను. సుధాముకుగూడ చెబుతగినది. నేను మొదట పారిపోయి మరిల వచ్చితిని. అప్పటికి కుట్రదారులు సాగిపోయిరి. నేను మూ అన్ను నోటిలో నీళ్లుపోసితిని. అతడు మొదట మ్రింగెను. తరువాత మ్రింగలేక పోయెను. ప్రాణములను విడచెను. నేనతని బుజముమీద వేసుకొని ఇంటబడివేసి పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్ళితిని. నేనచటనుండి వెళ్ళుచుండగా నుదామని బంధుకులరిని ఆసుపత్రికి తీసుకుని వెళ్ళుటకు వచ్చిరి వారాల మచటికి మైలుదూరమున్నది. వాడు మొదట మనస్సులు కనబడలేదు. ముందు మూ అన్ను వెళ్ళెను. మరికొంతసేపటికి నేను వెళ్ళితిని. ఎవరిచేతిలో తుపాకిలేదో నేను చెప్పకాలకు.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నోటిసు

మైలాపూరు తిరువల్లి క్షేణిలందు పైఫాయిడ్ జ్వరములు విశేషముగ బాధింపుచుండుటచే నాంగు గవ జిల్లా (రాయపేట వైద్యశాల) సర్జికారుగకు లెఫ్టి నెంటు కర్నలు సి. దానవనువారు ఇట్టిజ్వర బాధనుండి తప్పించుకొన నెంచు పిన్నవారలకు టీకాలు వేయుటకుదయనో నంగీకరించుయ్యారు. కాన అట్లు రక్షణోపాయమును బడయ గోరిక గల వారు ఏదినమున యినను ఉదయమున 8 గంటలు మొదలు 10 గంటల మధ్య వైద్యశాలకు బోవచ్చును.

పాల్వడిపార్టు మెంటు 28 సెప్టెంబరు

కె. రాఘవరావు బి.వీ., ఎం.బి. & సి.ఎం., ఆక్టింగు హెల్తు ఆఫీసరు.

వృత్తాంతములు

సింహళము విమానములు.—సింహళ నుండి వచ్చిన విమానమును గూడ నిప్పుట కేంద్రించి, అందులను రు 6187 లు కనుగొనబడినవి.

మెక్కాయా త్రాగులు.—బొంబాయి నుండి 625 గురు జడ్డారుకున్న మైరి ఇప్పటివరకు ౨౮౩౦ మంది యాత్రాధుని పోయియుండిరి.

బి. సి. యస్. పరీక్షలు.—కృతార్థతనందుట:—కలియవారు పాత్రవృద్ధుల శివబాల్ పాల్ అనునవరు బి. సి. యస్. పరీక్షలును కృతార్థత గాంచివనట్లు తెలియబడినది.

హిందూమతదీక్ష.—ఒక గ్రంథము:—ఆ గ్రంథము గారి మతములో చేసిన ముగ్గురేలా జెకిననీ గాన్ అనునది ఆది వారమునాడు మరల హిందూమతదీక్ష యియ్యబడినది.

స్వామయ్యుల ఆబ్దుల్ రహిం గారు.—డిశంబరు నెలలో పూనాలో జరిగినపు భారతవర్ష ఆఖరి మహమ్మదీయ కాన్ఫరెన్సునకు స్వామయ్యుల ఆబ్దుల్ రహిం గారిని అధ్యక్షునిగా నియమించునలయు నని నూచించబడినది.

సర్ హక్మత్ షా షా.—సింహళా శ్రీమైన్ రాయగారి నుండిన సర్ హక్మత్ షా షాగారికి వీడు కొలువులందు చేయబడినది. ఈ విషయము శ్రీరాజప్రతినిధి మున్నగు ప్రభులు విశ్లేషిరి.

యధికారమున అధిపతీశములను కలిగిన వస్తువులు.—యధికారమున అధిపతీశముల కెంత వస్తువు కలిగినో కనుగొనబడు తగిన ఏర్పాటులు చేయవలసినదని 4-వ తేదీని పరానుమంబరము ఉత్తరువు చేసి రని తెలియబడినది.

శ్రీమంతుల తేయకు తోటలను పంపుట.—పట్టణములో జరుగే వర్షములలోని నీరుగురు యువకులు కనుగొనబడుతేను. వీరిని ఆసాము తోటలో కూలించి చేయుటకు పంపించిరిని ప్రజలనుకొనుచున్నారు. చాల కలవరము కలిగియున్నది.

ఫిర్యాదీ కిత్తు.—ఒక కేసులో నీవురాజీ పడకపోయిన నన్ను బాధపెట్టెదనని అలవాటు అసిద్దెంటు కలెక్టరు కాజీమహమేదుగారు బెడరించిరి పార్లమెంటు ఫిర్యాదు చేసిన కేసు రుజువుకాలేదు. దాని వైరి పార్లమెంటును ద తప్పు ఫిర్యాదు చేసినందుకు కేసు చేయబడినది.

భూమిలో నడగియుండిన ధనము.—ఈగోడ్డు తాలూకాలో నొక గ్రామముకు ఎలకలను పట్టుటకై నేలను త్రవ్వించెను. 426 బంగారు నాణెములు వానికి దొరకెను సుమారు రెండు నెలల క్రిందట నేలనుబట్టిలో ముగ్గురు కాపులు భూమిని దున్నుకొను చుండగా వారికి కొన్ని ఆభరణములు దొరకెనట.

రంగూనమునాసిపాలిటికి బుజుము.—దొరతనమువారిని 10 లక్షల రూపాయలను బదులుగనుటకు వైమ్యూనిసిపాలిటి ఆర్థిక ఉపసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. నూటికి 4 1/2 వడ్డీ. ఈ మొత్తములో సగము ఈ సంవత్సరమునను, తక్కినది లాభోపుసంవత్సరమునను ఇచ్చిన జాబును. చవుకధరుకు రుణము కుడినవెంటనే దొరతనమువారి 10 లక్షలు ఇచ్చివేయుదురు.

ఆంధ్రీల ప్రభువుగారి పుత్రులు.—ఆంధ్రీల ప్రభువుగారు చెప్పి పురిలో గవర్నరుగా పనిచేసిరి. వీరి పుత్రులిద్దరును నాకాదళములోనున్నారు. రెండవకుమారుడు డార్జిలంపు రంగమున ఇంస్టాక్షజనునాకలో నుద్ద్యోగిగానున్నారు. ఇటీవల కౌర్యముతో పోరిన వినుతింపబడిన యుద్ద్యోగుల పేర్లలో నీయనపేరుగూడ గలదు.

బొంబాయిలో నీటిసప్లయ.—గుజరాతులోను కలియవారులోను అయిదు ఇంజనలనువలన స్టీముమోటారులనువలనను గదులనండియు కాల్యలనండియు చెరువులనండియు నూరులనుండియు నీటిని పోలములకు సప్లయచేయుటకు 10 లక్షల రూపాయల పెట్టుబడితో నొకసంఘమేర్పరుపబడినది. వీరిలో 10000 వాటాలు గలవు వాటా రు 10 లు పెంటికి గుజరాతు కలియవారు ఇరిగేషనువారు సప్లయ కంపెనీ అని పేరు పెట్టెదరు.

బర్మా రైల్వే నెంటు గవర్నరు సర్ హక్మత్ షా షా.—వీరు 24 వ తేదీని రంగూను చేరుదురు. ఆగోజు ఆదివారము గనుక సోమవారమున ఈయనకు ఉద్యోగసంబంధ మగు స్వాగత మొసరును.

అశ్వశుశును మాస్టరుగారు కనువుల స్థితి.—అశ్వశుశులలో మేకలక ఒకవ్రులు నాల బాధపడు చున్నందున గడ్డిని తక్కువ కేటాయించ నా జేతములకు తీసికొని వెళ్లుటకును అచటనున్న పశువులకు రైలుబాధ గడ్డిగల తావులకు తక్కువ కేటాకు తీసికొని వెళ్లుటకును దొరతనము వారి రైల్వేవారిలో నాలోచించి ఏర్పాటుచేసితి మని ప్రకటించిరి.

ఆయుధభానముల కేసులు.—కల్లికోటనుండి యిటుల తెలియుచున్నది ఏర్పాటుచేసినట్లు గారి కోర్టులో ఆయుధ భానముక్రింద చాలకేసులు చేయబడినవి. కుష్టాదులు అనునవరు రై నెన్నుతేమండ కుపాకిని గాచెనని కేసు చేయబడగా నతనిని నెవన్నుకోర్టుకు నిచారణకు పంపి. అదనిసాగితములలో మృగములు పంటలను పాడుచేయకుండ ప్రజలు పాత కుపాకులనునుకొనట గలదు. కాని ఇటీవల కుంటుకులు కలెక్టరుగారి మీద కుపాకులను కాల్పుటచే ప్రతికేసుకు పోలీసు వారు పట్టియున్నున్నారు.

నెంటుజారు ఆంబులెన్ను సంఘము.—సెప్టెంబరు నెలాఖరుకు రొక్కము రు 360000 వనులైనవి. ఫ్రీమోటిల రాజాసాహెబు బహదూరుగారు రు 100000 ల నిచ్చిరి. మరికొందరు కేలకొలది 250000 నిచ్చిరి. కొందరు గ్రామీణులను రికార్డులను ఇచ్చిరి. 7000 ఖరానులను 3000 తానులను మరియొక: చ్చిరి. ఢేరాధూనుగారి వైద్యశాలలో రోగులకు 3 పడక లవచ్చుటకుగా నొకరు రు 50000 ల నిచ్చిరి. సిమ్లా శ్రీలసంఘము వారికి బికినీరుమహారాజుగారు శ్రీరాజ ప్రతినిధిగారిద్వారా రు 70000 ల నంపిరి.

రికార్డును దానుట.—గుర్తునాలూ మేజిస్ట్రేటు గారికొక్క మ్యా: సికల్ ఉద్యోగి వై దాఖలు కాబడిన కేసును నిచారించుచుండి. మద్దయజామీనువై విడుదలకోర గానిరాకరించిరి. రికార్డును వెట్టెలోనుంచి ఆ తాళము తాము గొనిపోయిరి. నెవన్ను జడ్జి గారు కూడ మద్దయి జామీనువై విడుదల చేయించితేను. చీఫ్ కోర్టువారు మద్దయి జామీనువై విడుదల చేయవలెనని ఆజ్ఞాపించి మేజిస్ట్రేటు గారు రికార్డును వెట్టెలో నుంచి తాళము తీసికొని సోపుట సాధించ కళ్యముగాని అంశమై యున్నదని నడిచిరి.

పారిశుల తగువుల పరమర్శించుట కొలీసంఘము.—వివాదములను స్వామస్థానముల తీర్మానించుటలన ర్యయ ప్రయాసములధికము. అందులన పారిశుల తగువివాదముల పరిష్కరించుట కొకసంఘము నేర్పాటుచేయుటలన కలుగు లాభోష్టుములు కెయిజి వాండ్ అను పత్రికచరించినది. ఈ విషయమున పంపుత్రిక సర్దిజ్ఞాదనారు గారిలో సలహాచేసెను ఈగద్దతిని వీరంతము మెచ్చుకొనిరి. ఈపద్ధతి నయ:గానికె తెచ్చుటకు వీరు వెక్కుచూచనము లాసరించిరి. పార్శ్వపత్రిక లన్నియు పయవిధానమును చక్కగ విమర్శించుచున్నవి.

సర్ బాను జెల్లికో గారు కరాచీపాఠశాల నభివందించుట.—4-8-15 వ తేదీని కరాచీలో యధనధంతి దినమున జరిగిన సభలో ఆంగ్ల మహానాకాదళమునకు విషయము కలుగుగాత యని కోరుచు కరాచీపాఠశాల తీర్మానమును చేసిరి. ఆసభ కధ్యక్షులుగానున్న గౌ.హరచంద్రారాయ విష్ణుదాసు గారు తీర్మానమును తంతియాలకముగ 5-8-15 వ సర్ బాను జెల్లికో గారికి తెలిపిరి. 6-8-15 వ తేదీని లేఖనగూడ వ్రాసిరి. ఆతీర్మానమునకు నాకాదళము వారందరును చాలసంతసించిరి సర్ బాను జెల్లికో గారు మరల తంతివాస్తవంపుటయే గాక 8-9-15 వ తేదీని లేఖనగూడ వ్రాసిరి.

సర్ బార్డి బుక్ నన్ గారు అసీలు చేసి కొనట.—బుక్ నన్ గారి మోటారుబండి కొన్ను అనువాని మోటారు వై కిలెతోడికొనెను. ఆ మోటారును కొన్నుభార్యకు తీర్చుట గాయములు కలిగెను. బుక్ నన్ గారివై కేసు చేయబడినది. వై ప్రర్ను గులు డివిజన్ లో మేజిస్ట్రేటుగారియనకు 600 రూపాయలు జరిమానా విధించెను. ఈ మొత్తములో 450 రూపాయలు నష్టపూర్తికొరకు కొన్ను గారి భార్య కిప్పించునట్లు త్రువు చేయబడినది. ఈ తీర్పువైని మద్దయి చీఫ్ కోర్టుకు అసీలు చేసికొనెను. అసీలులో జరిమానా మొత్తము 200 రూపాయలు చేయబడినది. నష్టపరిహారముగ ఈ మొత్త మంతయు ఫిర్యాది కొనగబడును.

ఒక హత్యకేసు అసీలు.—ఏమో అనునా బలవంతముగ చంపిరియు, బై జి, బివన్ అనువారలవై నువ్వునూ నెవన్ను జడ్జిగారియెట కేసు దాఖలు చేయబడినది. ఏమో అనునా సోలీసువారికి ఆహోకి ఇచ్చెనను కోవముచే యద్దయిలు నా చంపిరి తెలియజేయబడినది. నెవన్ను జడ్జి గారు 1 వ మద్దయికి జస్టాత్ ద్వీపాంతరవాస కిత్తును విధించిరి వీరు హైకోర్టుకు అసీలు చేసికొనిరి. మొదటిమద్దయివై కచ్చిన సాక్ష్యము నమ్మనగి యుండలేదని హైకోర్టువారతని విడిచిరి. రెండవ మద్దయికి దిగుకోర్టువారు విధించి స్వామస్థానముకు మగుచున్నదా హైకోర్టువారు నెలవిచ్చిరి.

యధికారులకు విరాళములు.—విశేషములలో యధము చేయుచున్న వైరులకు సౌకర్యములను సమకూర్చుట కేగ్గురుపబడిన యధనియలకు సంస్థానాధిపతులను ప్రజలను గూడ యథా ప్రకారము ధనపహాయము చేయుటలో నెంత మౌత్తము ఉంటుచేయుటలేదు ఇటీవలి గానములు:—యధ విమానములకొరకు బరోడా గను క్యాంగ గారు 5 లక్షలనిచ్చిరి. జాగడుసంస్థానమువారు మూడు సాముధవిమానముల నిచ్చిరి. రీవా మహారాజు గారు రెండవసారి మరల కొక విమానమునిచ్చిరి రాజకోట ఢాకునుస హెబు గారిక సాముధవిద్యుచ్చకుటును నిచ్చిరి జద్దండిరాజు గారు కశ్యేకముగ మూడు వైద్యసహాయక విద్యుచ్చకుటును నిధివరచి వ్యయముగ యధగంగమునకు జెల్లికో సోవాపూరరాజుగారు వైరుల సౌకర్యముల కొరకు రు 890 ల నిచ్చిరి. బోపాజుబీకముగారుకు బికినీరు మహారాజు గారు ముగ్గురందరు రాజులను తిరుసంస్థానములలోని రైల్వేకర్మాగారములను యధపరికర విద్యాధమున కిచ్చిచేసిరి.

రంగరాష్ట్రీయన కలతలు.—నెక్కుమంది మర్కాళ్లు సాముధులై ఇటీవల ప్రజలను వారియిండ్లను దోచుకొనుచుండిరి అందులన అధికమగు కలవరము కలిగెను. వీటినితొలగించుటకై దొరతనమువారు కొన్ని యేర్పాటులుచేసిన వారుండును. యువజనులకు వైరుమహాదీని తీరి పేరు చేయించి యుంచినవారు తిరిఫీరు స్థానముల వొంగులు ప్రవేశించుండకా యుదురు. ఇట్టిసంఘములకు జడిసి బండి పోటు గాండు తిను దుర్మార్గులును నెనసరింపజేయుదురు. ఏంపుూ బోగ్గాయలుగు స్థలముల వొంగతములు బండిపోటులు మున్నగు రకవి ఆగిపోయినవి. రంగరాష్ట్రీయలకు వైర్య సాహసములకు కొదువలేదు. క్రైష్ణ గయలో బండిపోటుబనన్వినవొంగల పెంట దరిమిట్టు కొనుటలో యియవుబంగళీలు తిను ప్రాణముల నిడిచిరి. గ్రామములకు వైర్యముకలుగును. దోపిడీగాండ్రకు భయము జరించును. కాన వై విషయమును పరిశీలించుటకు కొలది మాత్రము ఏర్పాటులచేసి మాదినయెవల లాభకరమగు పర్యవ సాములు లేయ అని బె: గారి పత్రిక వ్రాసెను.

కాటకబాధచే బియ్యము వొంగిలిండుట.—ఒక కేసు టిప్పరజిల్లాలో కాటకము తీర్చుక నుండెను. బొబ్బరుపూరి మున్నగు ప్రదేశముల వైపువాధ అతివిస్తారముగ నుండెను. వైగ్రామములకు బియ్యము చిక్కచుండెను. ఇంతలో తిరుగ్రామ ప్రాంతముననున్న నడిమ్యయన బియ్యముతో నిండి యుండిన మూడుపడవలు పోవుచుండెనని గ్రామములకు తెలియవచ్చెను. వీరిలో కొందరు పడవలనెక్కి వెల్లి బియ్యపు పడవలలో మూడవ దానిని మట్టచేసిరి. ప్రభుమున బియ్యము ఆనితమకు విక్రయించుట గ్రామముల పడవవాండ్రకో. కావారందరికు సమ్మతించినవారు కాదు. అందులన మద్దయిలు పడవలోని 27 బస్తాల బియ్యమును ఒడ్డునకు కొనివచ్చి పంపకము చేసికొనిరి. మద్దయిలవై బ్రహ్మం బెయ్యు డిగ్రూటి మేల స్త్రీలుగారి యెటుట కేసు దాఖలు చేయబడినది. వారి కురు మద్దయిలు నేగ్గులని తీర్మానించి కిత్తునిధించిరి. ఈ తీర్పువై మద్దయిలు కలకత్తా హైకోర్టుకు అసీలు చేసుకొనిరి. కాని అసీలు విరాకరింపబడినది.

రొక్కబహుమానము రు. ౧౦౦౦
అక్టోబరులో గా మనద్ద ఒక రూపాయి బిజ్జోకాక్ పేజెట్టుకొనువాలో మొదటి 5000 సుఖ్యులవారు రొక్కకు ఒక్కొక్క బహుమతిటిక్కిట్టు పొందుదురు. అందు కలన రు 500, గాని రు 800 తేక రు 200 పడెను గల అంకాక యుండును. 1915 నవంబరు 5 తేదీనిగాని లోగా గారి బహిరంగముగా మాయూ ప్రకారము జరిగింపబడును.
దిమ్మూ మయల్ కో ఆంబలేజీవ్ ఏజెన్సీ
28, లింగిశెట్టి పేర్, చంద్రావల్

కూనూరు ప్రభుత్వము కేసు.

గంగయ్య గొండకు గారి కుమారుడు ఏ. రంగసామి మాదకు వాస్తవ్యునిగా పంపాడకత్తయ్యుల చేతుల నుండి తప్పించుకొని మొదట భార్యయగు నీమకు దొంగసామియగు విజయప్రసాదను తేబడినకేసు ఈ నెల 13 వ తేదీన మౌల నచారణ జరిగినది.

విన్నూతూర్పుయిన వయలలు రెలేకన్య నేడు సాక్ష్య మిచ్చినది. వాడు 16 సంవత్సరముల వయసున్నవృద్ధునియందును గంగసామి పెరుగుచును. నేను మేరేరలేకు ఆమెసోదరుని సోదరిగూడ నగు నును. 11 - 8 - 15 వ మేరేరలే కనబడఁ జూపటము గూర్చి మేరేరలేదానీరి నిజముకొరకన్ను నిశేను వాదోకపిల్లవానినిపంపించిరి. మేరేరలేఇంటికిని వెళ్లుగా రి దుకాణమునకును వధ్య కనడగా వానిని నాదగ్గరకు కల్పించి. మేరేరలే సారిసోపుట మందిది నిజమైనదని పరీక్షించి దిగ్గిరి నేనొకటి నుంచెద నని నీవు మేరేరలేతో చెప్పుమని నేనాదానితో చెప్పితిని. మరేమియు చెప్పలేదు. మేరేరలే సారిసోపు కచ్చుచున్న దని నేను గంగసామిలో చెప్పితిని. మేరేరలే ఆమె సోదరి గరిగా నాదరించుటలేనని గంగసామి జాలిపడెను. తరువాత నామె బండిమీద వెళ్లిన సంగతి వాకు తెలియదు. గంగసామి యామెగొరకు బండిలోకి కుండును. వాకానంతి తెలియదు. 1912-1913 వ తేదీ యుదయమున గంగసామి సాటరువిల్లామొద్దనుండునట్టికరకే ఏర్పాటుజరిగినది. నేనపుడు మేరేరలేను చూడలేదు మరొకనిని జూలకు నేనామెను స్థూరువిల్లాలో చూచితిని. నేనొకసారి గంగసామిలో నచటికి వెళ్లితిని. నే నచట 10 నిమిషములు చూత్రమే యుంటి. మేరేని న్యూమెనుదొరసానిని చూచితిని. మేరే ఏలూరుంటున్నదని నేను న్యూమెను దొరసాని నడిగితిని. నేను మౌల గంగసామిమోటారుబండిలోనే ఉదకమండమునకు వెళ్లిపోతిని. మరి 10 జూలకు నేను ఆస్థూరువిల్లాకు వెళ్లిగా నచట కెదురున కనడలేదు. మేరే ఏయియనదో నాకు తెలియలేదు. మేరేని పోలీసువాడు ఇంటికి తీసికొని పోయినమిట్టకు పరకు మరల నా కామెజూడ తెలియలేదు. నేను ఉదకమండల ములోనే యుంటిని. వాల్లోకోడ్లలోనున్న క్లిప్తములో నేను నికసింపుచున్నాను. నేను గంగసామిలో నేకసారులు మోటారుబండిలో వెళ్ళియుంటిని నే ననేకసారు లతనితో క్లిప్తముకు వెళ్ళియుంటిని. నేను కాత్రిపు ప్రొద్దుగోయన పిమ్మట కూ నూరుకుండి ఉదకమండలమునకు వెళ్ళుచుంటిని. అపుడు గంగ సామి రైలు స్టేషను వద్ద వా కారకు నే చి యుండును. మే మరువురును ఆయనమోటారుబండిలో వెళ్ళుటగలదు. కన్నిమాగాకాటేజయొద్ద క్లిప్తముకు వెళ్ళుమొక వాబండి చాపుట గలదు. ఒకవాటిరాతి గంగసామి మరి యొక పొడుపుపాటి భారతీయని వెంటవెళ్ళుకొని నన్ను చూడవచ్చెను. నేను న్యూమెను దొరసాని స్థూరు విల్లాలో నొక్కసారి మాత్రమే చూచితిని. నాకామెతో నధికవిషయ ములేదు. నీవు మియింటున్నావో నీసోదరుడును సోదరియు నీకు మీ కంద్రి సార్లును ముట్టినరుకు ఆని నేను మేరేతో చెప్పితిని. ఆమెతండ్రిసోద్రెతయెగా నేనెరుగను. నేను గంగ సామిని కలి ప కొంటిని. నేను మేరేరలే యొక్క యింటికి వెళ్లి తిని గంగసామిలో చెప్పితిని. గంగసామికి మొదటినుండియు మేరేయం కని కరకు నడు. మేరేనొకసారి గంగసామికి మంచి కుభిసారి యును లేదు గాన గంగసామి యామెను వారియొద్దనుండి తీసి కొని పోవడలెచు. వాకు వాసికొనెట్టికనై సదభి పాయము లేదు గాన నేను వానిని పరాధనింపవలసింది. గంగసామి నన్ను వెంటనే తీసికొందునని చెప్పెను. అనివయిలటు సాక్ష్యము చెప్పు చుండగా వామె జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద నీకేసుగా నిచ్చినవాస్తవ్యులపత్రియను వ్యాయవాది వాకరు గారు బాధించెదనీ. అందులో నామెవాస్తవ్యుల మిటుల నన్నది. నేను 16 సంవత్సరముల వయసు కచ్చినప్పటినుండియు గంగ సామి పెరుగుచును. అప్పటినుండియున్నతడే పోషించుచున్నా డా. నేను 18 ఏండ్లదాకానై యుండగా నే నికరించిన నయితిని. నన్ను కచ్చిననుండియు నతడేపోషించుచున్నాడు. ఈ 5 సంవత్స రములనుండియు నేనతనినినా నే పోషించుచున్నాను. మేరేరలేకన్యవాకు పిత్తకన్యపుత్రిక ఆమె 18 - 19 సంవత్సరములు వయసుండును. ఆమెనవ్వజయిలోని కనించుచున్నది. వాసహ యముననే గంగసామి ఆమెనగటనుండిలేకదీయగలిగెను. మేరేరలేరూడ ఈ కట్టియభిప్రాయ మున్నదని వానో గంగసామి చెప్పలేదు. నేను మేరేని ద్వారమునుండి తొలగించినవో నన్ను చెప్పియోడెదనని వాతో నతకు చెప్పెను.

వెంకట్రమణయ్య సాక్ష్యము.

కొంచిన రాజాగారి ఏజెంటు వెంకట్రమణయ్య ఇట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను. నేను న్యూమెనుదొరసాని నొకటి రెండు నెలలనుండి ఎరుగుచును. నే నామెను చూచుట కొకనాడు కన్నిమరా కాటేజికి వెళ్లితిని. అచట న వ్వామె మేరేరలే కన్య వసరిచును దీ నీ నది. మేరే రి బంధు కులామెను కరిగా చూచుటలేదు. మేరే రి క న వాటా కొ గ కు వారిమీద నావాచేయుట గాన మీద ధనసహాయము చేతు కనీదని వాతో న్యూమెను దొరసాని చెప్పినది. నీవు వెళ్ళి మేరేని చూడుమని వానోవామె మరియొకసారిచెప్పెను. న్యూ మెను దొరసాని కు 50 లు బతులిచ్చుని నన్నడిగినది. నేనియ్య కిలలేదన్నాను నేను మీద పత్రము వ్రాసియచ్చెదను వాకొక జమీందారుడు ధన మిచ్చుచుండును నేను నూకు నెలనెలకు సామిచ్చుచుండు నని వాతో న్యూమెనుదొరసాని చెప్పినది. నేనామె కు 10 లు తరువాత నిచ్చితిని తక్కిన 40 లును మరికొన్ని జూలకు కచ్చెద నంటిని నేను మరియొకసారి ఆమె యింటికి వెళ్ళినపుడు మేరేచాలాసాందర్యకతియని చాలుంది చెప్పెదను మిక్కిల్లమున్న వానో నుండకన్యనని న్యూమెను దొరసాని చెప్పినది గాన నొకప్పుడు నచ్చి నేను వెళ్ళిపోతిని.

సార్వంటులకున్నగారి సాక్ష్యము.

న్యూమెను దొరసాని నికసింపుచున్న కన్నిమరా కా టేజిలో మేరేరలే యొక్క దేమా సోదాచేయలనీదని ఇనప్పె క్కున విల్కిన్నగారు 80-8-15 వ తేదీని వాకాజూపించిరి. ఉద యము 10-80 గంటలకు నేను వెళ్ళితిని అపుడు న్యూమెను దొరసాని ఇంటలేరు సాయంకాలము 4-15 గంటలకు మరల వెళ్ళి మియింటు మేరేరలే యొక్క దా అనిఅడిగితిని నేను నామె కుటుంబముతో పంచయ్యులేదని ఆమె చెప్పినది నేను నిజ మని నమ్మితిని.

ఇనప్పెక్కున విల్కిన్నగారి సాక్ష్యము.

నేను అదోల్లెవున రలేగారియింటికి వెళ్ళితిని వాసోదరి నెలలో వారిందిరిని ఆమె వాకు 25-9-15 వ తేదీని వ్రాసినది. వాల్లోపిథిలో నేదొకటిగా వామె నుందిరిని వాకు తెలిసిన దని ఆమెచెప్పెను. ఆమెయొద్ద నటులవ్రాతములయను తున్న కొని పోలీసు నూపరింపెండెంటుగారును కన్నిమరా కాటే జికివెళ్ళితిమి. రలేమేరే యెచటనున్నదని అదాల్లెవునమేరేమాని డుటనేకొనుదొరసానినడిగిని. వాయింటు మేరేలేదనిన్యూమెను దొరసానిచెప్పినది మేమె సోదా మాదగా మేరే ఆయంటనే రాతి డుక్కులలోనున్నది. ఆమె చాల బంటోయగు పిచ్చిదాని కల నొకసారి కన్యను నొకసారి ఏర్పుచుండెను. ఆమెను తీసికొని వెళ్ళగదని న్యూమెను దొరసాని అటంకపరిచింది. కొంత తీర ప్రసంగము జరిగిన తరువాత మేరేని తీసికొనినచ్చి తిమి.

తక్కిన సాక్ష్యము.

అల్పర్లు వానివాలను నడిటిలుల చెప్పెను నేను రెండు సార్లును కొన్నిమరా కాటేజివద్ద మోటారుబండి ఆగుటయు ఆ బండిలోనుండి యొకపురుగును దిగుటయు చూచితిని. అత రయ్యాకాక అను బట్టి గంగసామియేయని నేను తలచితిని. ఒక గొల్లవాడుగంటపరిజోట్టుకట్టు వనిచేయవారునుగూడసాక్ష్య మిచ్చిపిమ్మటకుధనపక్షముల వ్యాకువాకులగున తీరవాద ముజరిగినది. కచ్చేరిలో చాలకుండి నున్నవోవాకు మూపు కచ్చువరి కురులలు చెప్పటచే నామె సాక్ష్యమిచ్చు సమయ మున కేసుగో సంబంధముల వారిని పత్రికా విలేఖరులును తప్ప తక్కినవారి నుండుని పంపి నేనీ కేసు నీలగిరి జిల్లాలో చాల సంక్షోభము కలిగించింది. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా కచ్చుచున్నాడు.

నాక్రమించుకొనుట.

లండను అక్టోబరు 5:— నెలగొలిక మొనర్చిరే నెలగొలిక కాంస్టాంటి నోమిని, నెలగొలిక తిమ్మరై యనుపదారులలో కొంతభాగము గ్రీకు దొరతమునాగు అక్రమించుకొని తన ఉద్యోగుల అధిపత్యముక్రింద నంపుటకు యత్నములు నలుపుచుండిరి.

హెరోవాత శాలాధికారులు మున్నగువారిని

స్టాఫ్మించుట.

లండను అక్టోబరు 5:— హెరోవాతను లొంగుచుం డిన ఘనకాగ్యములు వర్ణవాతీకములై యున్నవి సర్వామ్రప్రెం డిగారు హెరోవా ప్రత్యక్షము నున్నగునాకు పంపిన అధికారిం డి పు తిలివా గ్రుటకు బతులు పంపి.

పోర్టు నెంటుజూరి గెజెటు

కడచిన నెప్టెంబరు 27-వ తారీఖున కుమ్మత్తుకు నిల్లిఖాన్ అబ్దుల్ సదాక్ సాహెబు బహదూరుగారును, మరాఠా, కర్ణాటక సాంతాను రామకృష్ణ వాయుకుగారును చిత్తూరుజిల్లాగారును నికపతి వట్టణమునకు నెప్పము మేజిస్ట్రేటులుగా నియమించబడిరి.

కడచిన నెప్టెంబరు 21 వ తారీఖున కాకినాడలో ఎ గార్డియరుగారు ఉరిగోతేని వి ఎడ్డిగంటనగారి వార్షిక జేతపు రాయబాగ నుండున్న ఏర్పాటు జేరిరి.

క్రి.వర్మగారి వాదనారాజనధ నెంటుజూరికోటు లొనుండు వాదనములో ఈదాకన్యము సంబంధ 28-4 తారీ ఖున ఒకసభ జరుగును. ఆవాటిలో జరుగునభిరు కాగోరు వారు నిర్మాణంధగోని పట్టులకుండా నవంబరు 21-వతేదికి మునుపు ఆసభ కాగ్యకర్తకి అడ్డపెట్టుకొనలయును.

ఈఅక్టోబరు 2 వ తారీఖున గోవాగజిల్లా డిప్యూటీ: కల్య గానుండి, ఇరుగంటి వెంకటేశ్వరయ్య పంతులు గారిని అదే పనిమీద బళ్ళారికి బదిలీజేసిరి. టి వానుజేన-పు ఆనకు ఘట గారిని ఉత్తరఅర్కాడు గూర్చి.

నికాఖపట్టణము దీనినను 1-వ సర్కిలులో 2-వ గ్రేడు నూడరవై నరు గారు, తెంపరీ సబుఇంజనీరుగారు నుండి టి ఆర్. వరసింహాచారి అతరుగరు గారిని అక్టోబరు 4-వ తేదిన చీపు ఇంజనీరుఅఫీసుకు మార్చిరి.

ఈ అక్టోబరు 5-వ తారీఖున సాకాలపాటి వరసింహా రాజగారు భీముని మునిసిపాలిటి కాన్సిలరుగా నియమించ బడిరి.

ఈ అక్టోబరు 5-వ తారీఖున పి వీరరాఘవులునాయుకు గారు అకాకల్లి మ్యునిసిపాలిటి కాన్సిలరుగా నియమించ బడిరి.

మళయాళ కాత్తగడ్డకు లక్ష్మీవరసప్పగారు నెప్టెం బరు 80 వ తారీఖున బళ్ళారిజిల్లాలో రామకర్ణం తాలూకా బోర్డు మెంబరుగా నియమించబడిరి.

కడచిన నెప్టెంబరు 27 వ తారీఖున గుమ్మాల. ముయ్య గారు కడప తాలూకాబోర్డు మెంబరుగా నియమించబడిరి.

నెప్టెంబరు 24-వ తారీఖున ము. రా. గా నీయటి హోగ చాగారిని గంజాంజిల్లా, పన్నాకిమిడి మ్యునిసిపాలిటి మెంబరు గా నియమించబడిరి

నెప్టెంబరు 25-వతారీఖున ము. రా. గా శ్రీకాకోళ్ళపు వెంకటన్నముగారు రాజమహేంద్రవరపు మునిసిపాలిటి కాన్సి లరుగా నియమించబడిరి.

నెప్టెంబరు 24వ తారీఖున కర్నూలుతాలూకా బోర్డు వారి ఎన్నికమీద సి. వెంకటంగ రాజ్డిగారు కర్నూలు జిల్లాబోర్డు మెంబరుగా నియమించబడిరి.

ము. రా. గా శ్రీ, ఎన్. రామవాచాస్పాగారిని కలు ప్రాటము 7-వ(గ్రేడు సబు రిజిస్ట్రే)రు ప్రద్యోగమునుండి పక్క వెంటు 7-వ(గ్రేడు సబు రిజిస్ట్రే)రిగా మార్చిరి.

ము. రా. గా మిచ్చిరాజు వెంకటసుబ్బారావుగారిని 5-వ గ్రేడుసబురిజిస్ట్రేరు ప్రద్యోగమునుండి 7 వ గ్రేడు సబు రిజిస్ట్రేరు ప్రద్యోగమునకు మార్చిరి.

ము. రా. గా యరవరపు రాఘవాచారంగారిని 8-వ గ్రేడు సబుసోలీరును సబురిజిస్ట్రేరుప్రద్యోగమునుండి 8-వ గ్రేడు పర్సనెంటు సబురిజిస్ట్రేరు ప్రద్యోగమునకు మార్చిరి.

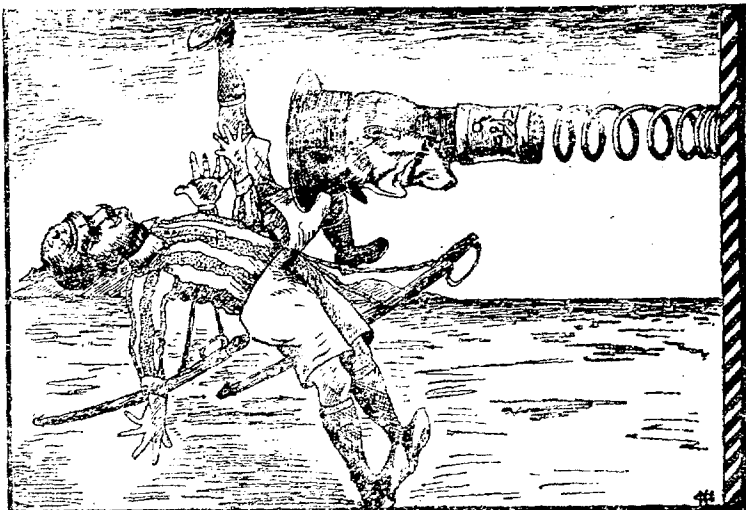
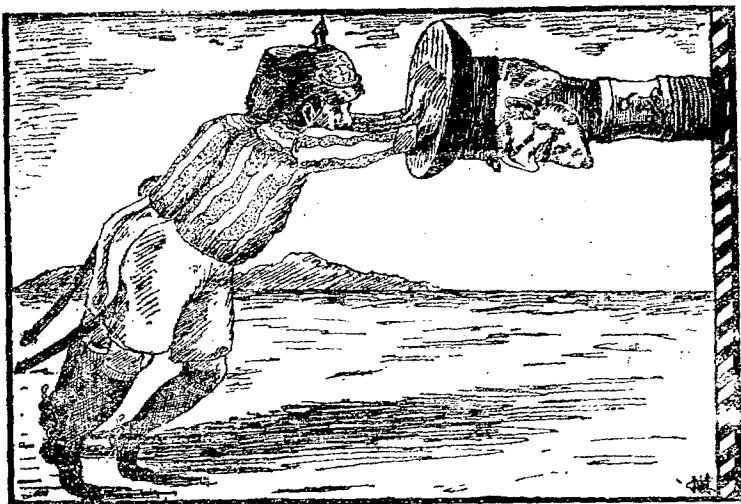
నెప్టెంబరు 24-వ తారీఖున 8-వ గ్రేడు సబురిజిస్ట్రే రగు నేయ. కొండ జగన్నాధగారి ప్రజ్ఞజిల్లాలో తిరువూ రికి మార్చిరి. అక్టోబరు 2వ తారీఖున ప్రాకినుచేయ హోగ డ్దు తక్కిలు దూంకెట్టి కతంబరారావుగారినిండియాలలో 4 వ గ్రేడు జిల్లామునపుగా నియమించబడిరి

సామ్రాజ్యకాసనసభలో మార్పులు:— సర్ విలియం విన్సెంటు గారును సుడిత నుండగ లూలు గారును బ్రిటు గారును రాజీనామాచెప్పదని తెలి యున్నది.

వైఖాముగారి విరాళము:—చంబాబులో అంబాలాన గరమునందలి మహమ్మదీయోన్నతి పాఠశాలకు వైఖాము గారు కు 2000 లు విరాళమిచ్చిరి.

స్టార్టుగారు మరణించుట.

లండను అక్టోబరు 5 వీరు నమక స్వీపనజేతపుప్రధాన మంత్రిగృహండిరి. ఇటీవలవీరు చనిపోయెంటు తెలియబడినది. గ్రీకుదొరతనమువారు కొన్ని యినుపదారుల

అప్పియనులు జర్మనులు రష్యాను చాలదూరము ప్రోసిరి. కాని తీగను వదలిపెట్టలేరు. వదలిపెట్టినచో రెండవపలుములో వలె ఏమి ప్రోసివేయ బడగలరు తూర్పురంగమునగు యుద్ధస్థితి ఈ విధముగా నున్నది. (వెస్టుమినిష్టరు గెజట్)

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

మా భీమవరం తాలూకాకు సుమారు ౧౦౦ కిలోమీటర్ల దూరమున ఉన్నది. లాంఛను రికార్డు ఇన్ స్పెక్టరుగా వచ్చియుండిరి. నాటకం నడిపిరకు, సర్కారు ద్వారా నడిపియున్నాడు. తమ తాజేదార్లగు ముసలు కళాకారుల యంత్రము, యంత్రము వగయిరాలనుండేమి, బహు శాస్త్రముగానూ, నెక్కుదిగను వ్యవహరించుచున్నాడు. ఇట్టి వీరికి గవర్నమెంటువారు నెల 15 రు 85-0-0 ఈ జీతములో వుండగా రు 40-0-0 జీతము ప్రమోక్ష ఇచ్చిరిని విడుట కెంతయు మా తాలూకా ప్రజలందరూ చాలా సంతోషించుచున్నారము. ఇంకొక గాన, మిశ్రము వగయిరాల ఫలహారముల పంచి పెట్టబడెను. వీరి యోగ్యతకు విలువ చెప్పబాలము. తరువాత వీరు కర్మిస్తులు, భగవదారాధనయందు కనుస్రీగలవారు. వరమార్గ చింతగలవారు. అద్వైత శాస్త్ర సంతస్తులు, సర్కారు వసలయందు బహు సమరకలవారు ఇన్ని సుగుణ సంతస్తులుగల వీరిని, ఇంకా చాలా కాలమువరకు మా తాలూకాలోనే వుంచుటకు వై అధికారు. కరుణించుటకునీ భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు దయచేసి వర్ధిల్లజేయుటకునీ కోరుచున్నాము అని మోక్షము కరణం ఆయురారి విరచితరాజు గారు వ్రాయుచున్నారు.

ఒక కైపురిమొదలు:— సికింద్రాబాదు కైపురిమొదలు మొదలగా నొకరిని ఉప్పుల చంద్రావతిగా కోమారుడైన బాం రయ్యకైపురిమొదలు, ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర చతుర్దశ్చక్రలోకాన పరమపదవి కెందరినీ తెలుపుటకు మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాడు. వీరు, ఈ పట్టణమునందు శ్రీచంద్రమూర్తి స్వామి దేవాలయమును నిర్మించి, అందు ప్రతిరోజు వ్రాసెను, సంతకర్తలైన ఉత్సవములు బ్రాహ్మణులందరినీ గూర్చి జరుపుచుండిరి. ఇది గానన, వీరికా అన్న సత్కర్మమును ఏర్పాటుచేసి అయిదవసారి సోమవారంబున 80 లే 40 ఆరాధ్యులకు భోజనము పెట్టుచుండిరి. మరిన్ని వీరిమాతృ, పితృ, ఆర్థికములందు వందల కొలది బ్రాహ్మణులకు వృష్టిన్న భోజనము లాసంగుచు దక్షిణంబిచ్చుచుండిరి. వీరికినుమారు 80 సంతకర్తలను పూజించుచుండిరి. వీరియందు గల గౌరవముచే వీరికినూ వెంట స్త్రీ పురుషులు వందలకొలది శ్రీకాళహస్తిమఠము నడచిరి. వీరిభర్త పత్ని వీరి మార్గగానలై యెక్కువభాగముని కెందగోరుచున్నాడను. వీరు సత్యజోగమునగూడ గుఱింబుల సమర్థులందురుగాక అని ఒక పురవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

రాజమహేంద్రవర పురపాలక సంఘము.

౧౯౧౭-౧౮-౧౯ సంవత్సర మారంభమున ౯ మంది నియోజిత సభ్యులు ౬ మంది మంత్రీసభ్యులును ఉండిరి. సంవత్సర మధ్యమున ౨ అు నియోజిత సభ్యుల చేరులు ప్రకటింపబడెను. ౪ నియోజిత సభ్యుల పదవులు భాగీధర, కాని ప్రభుత్వజ్ఞానాగ మెన్సికను మలుచటి యేటికి నిలిపి పెట్టబడినవి సంతకర్తలందరినీ ౭ రు నియోజిత సభ్యులు ౬ రు నియంత్రిత సభ్యులను మిగిలియుండిరి. వల గానంతముంది సభ్యులు రాకపోవుటచే ౬ సభ్యులు నిలిపివేయబడెను. క్రిందటి సంవత్సర మీ కారణముచేత ౧౮ సంవత్సర నిలిపివేయబడి యుండెను. ఉద్యోగిని సభ్యులలో నూటికి 3౭.౬౬ మంది చొప్పునను, తదితర సభ్యులలో ౬౩.౭౬ మంది చొప్పునను.

మోజరెరి. సంఘాధ్యక్షుడు శ్యామిటే ఇన్ స్పెక్టరులపని వైస్యముగా విచారణాధికారము కలిగియుండునట్లు చేయబడిన యేర్పాటు, సంవత్సరాంతమున శ్యామిటే ఇన్ స్పెక్టరులు స్వధర్మభంగకరముగా పన్నుల వసూలుచేయువారికి నియోగింపబడిన ౧౮ దినములు తప్ప, చక్కగా తనిచేసినదని దివి జరలాఫీసున రిమార్కు చేసెను. శ్యామిటే ఇన్ స్పెక్టరులకు ఇతర కార్యములకు నియోగించుట యక్రమమనియు అది నుగల గావింపబడెనాడదనయు ప్రభుత్వమువారు రాజ్ఘాపించినారు సంతకర్తల మాయాలంతయు మహాచిక్కు పెట్టెను. బాధించుచుండెను. వీరిలో నర్తకులు ఉపదేశించి విధానము నల మార్పుచుగా కప్పులను వారలంబించి యుండవలసిన దనియు, అది యవశ్యమని కామిత్తుకు సిఫారసు చేయుచున్నామనియు దివిజరలాఫీసున రిమార్కుచేసెను. టీకాళా శేయు పని యావంతకర్తలను కాసంతకర్తలను పీడించుచున్న దనియు సగుటున రాజధానిలో చేయుంటికి 3౦,౪ మంది కవులను చొప్పున టీకాళా శేనీనట్టి రెక్కలే గా ఈ య్యునిపాలిటిలో ఈ సంతకర్తలను చేయుంటికి ౨౩.౨ మందికి చొప్పున మార్చిమే టీకాళా శేయునైన వనియు, మహాచిక్కు పీడితులైన, ఈ య్యునిపాలిటివారు తమ పరిపాలనమందలి టీకాలకాళాళా పుత్తేక కర్మిధర్మ గమంక వలెననియు పుత్తేకర్మ మువారు రాజ్ఘాపించినారు. ౨ అు మంత్రీసభలందుండియు వారి చే 3౪౬ పురుషుల మార్చిమే పోయిందెను. క్రిందటి సంవత్సరము 3౭౨ పోయిందెను. స్థానికమంత్రీసభలను తర్ఫీతు చేయునెడల ఈ పని యధికముగా జరుగుట కవకాశము కలుగునని పురపాలక సంఘమువారు ప్రతిపాదించిరి. అందుముల మంత్రిసభలపట్టికూడ బాగుపడునని పుత్తేకర్మము వారు సూచించిరి సంతకర్తలలో ౬ నెలలు పట్టణమును కల రాకుండ బాధించెను. వైశ్యాగోస్థి విద్యాభివృద్ధి మిత్త మియ్యబడిన గాస్ట్రియ విరాళములలో రు 48,192 అు మిగిలియున్నది. మిగిలిన మొత్తము పెద్దదని ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును వ్యక్తపరిచిరి. ప్రభుత్వము తృప్తి కరముగా లేదనికూడ విభిప్రాయపడిరి. విద్యావిషయమున నింత క ప్రార్థనను విద్యార్థి 1 కి రు 7-0 ల చొప్పున సెలవయ్యెడిది. ఇప్పుడు రు 1-9-6 అు మాత్రమే యగుచున్నది. ఒక ఇన్ స్పెక్టిరు సెకండరీ స్కూలును 11 ఎలిమెంటరీ స్కూలును జరపబడుచున్నది. చిన్న చిన్న విషయములను సభలలో గాక యావసరముల మూలముగా తీర్మానించుట ముక్తమని దివిజరలాఫీసునలో బాటు ప్రభుత్వమువారుకూడ రిమార్కు చేసినారు. శ్యామిటే సంతకర్తలకు పూర్వము రాకు రాజ మహేంద్రవరములో నుండినప్పుడు చర్చింపబడుచుండిన కొని వాయిదాలు వాడగూడెను తూర్పుగూడెనుల యభివృద్ధిని యములే కేడును చర్చింపబడుచున్నవనియు. అభివృద్ధి యాలస్యముగలచేత పట్టణము బాధపడుచున్నదనియు కలెక్టరు సూచించెను రిపోర్టు మిక్కిలి బాగుగాకానితో తమారు చేయబడినదనియు తెలియజేసిరి. పొగపాట్లు ప్రత్యేకించి గుర్తింపబడినవి. ప్రభుత్వమువారు రిమార్కుచేసిరి ఇది సంతకర్తలలో మగ్గుధర్మము మాటివెనక నాల్గవయ్యధ్యమును పంపిరి రిపోర్టు.

క్రొత్తబాంకినోట్లు:— ప్రాతినోట్లు మగల వాడగూడదని చేయబడియున్న త్రిపును బాంబాయి నోట్లకేవలము అనుబంధించి తెచ్చిరి. ప్రాతినోట్లుగాని కలగలగాని ఇచ్చినవారి కందరికినీ క్రొత్తనోట్లు నిచ్చుచున్నారు.

స్థానిక వార్తలు

కాలమాన స్థితి:— గిన్నెటి యధికావస్థితి 91.9 డిగ్రీలు; ఆధిమావస్థితి 79.1 డిగ్రీలు.

దీపముల వేళ:— కేటిపాము కాలము 6-25 గంటలకును, రేపు సాయంకాలము 6-24 గంటలకును దీపములు వెలిగింపబడును.

నిస్సారా ప్రయత్నము:— కలకత్తా మెయిలు ఆలకత్తా ముగా వచ్చుచున్నది గమక ఉత్తరమునండి వచ్చు జాములు నేటి ఉధ్యాయము 12 గంటలకు బట్వాడా జేయబడును.

ఉప్పుకొట్టాని రుసులు స్టేషనులో జరిగిన దొంగతనము:— యిల్లుస్టేషనులో రివీలల పంచవార దొంగిలించినాడని పట్టుకొన్న కానిస్టేబులు వాకుడైన మొదలిని గిన్నెటిలో ఆక్రించ రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి సరియైన సాక్ష్యములేనందున వారిని వదిలిపెట్టిరి.

కీర్తిశేషులైన రావుసాహెబు సి. చంద్రశేఖర అయ్యగారు ఆస్పీసుకోర్టులో అన్విష్టెటు రిజిస్ట్రారుగా వుండిన రావుసాహెబు చంద్రశేఖర అయ్యగారు రాయ పురములో సోమవారము రోజున కాలంజేసిరి. వారు 1883-వ సంవత్సరము ఉద్యోగములో చేరినది మొదలు జనమమృతముగ నుండి క్రిందటి శనివారము రోజునకూడ ఆస్పీసుకు వెళ్లివుండిరి. వారియొక్క ఆకాలమరణమునకు చాల చింతిల్లుచున్నాము.

సోమనాథ రావుగారి ఋణము.

కేకాళాని వాస్తవ్యులు ఆంధ్రానీ సోమనాథరావుగారికి గల ఋణపాద నిర్వృత్తి చేయుటకును మార్గము నొకదారిని గమనరచుచు చు. మంగిపూడి కంకట. శర్మగారు 2౧-9-16 లేదీగల మీ ప్రతిఘోష ప్రయోచించుచున్నారనుచు చూచినారు కాని 600 మంది యాంధ్రుల కట్టి యూపా యొక్క మారు పుట్టుట యరుదు. వాకు చేత మార్గములు రెండుతోచుచున్నవి. బాకీవాడే వారివారి బాకీలకు సరిపడిన గ్రంథములొని భాగ్య వంతులయినచో ఏ కలనమందరములకయిన భాండాగారుల కయిన యిచ్చుటగాని సాయావ్య లయనయెడల ఏ ప్రస్తుత దుకాణమువారి కయినను కమిన నిచ్చి యమ్మించుకొని సాయుచేసికొనుట గాని ఈ కద్దతి రెండవది బాకీవార్లందరు వకసంఘముగా కేర్పడి 15000 లకు పుస్తకములను కాపీలెట్టును గాని వారి మేనేజిమెంటు ఆరంభలో వకరిద్దరికీ వచ్చుగించి వచ్చిన అమ్మకములను బాకీల మొత్తముల దామామాయిని అప్పుడప్పుడు పంచుకొనుచుండుట. బాకీలు మేనేజిమెంటుభర్తలు పోగా లాభము వచ్చినయెడల అది సోమనాథరావుగారికే యిచ్చి వేయవలసిదనియు నిష్పము వచ్చినయెడల సంఘమువారే భరించవలసిదనియు వా రాభిప్రాయము. సోమనాథ రావుగారు వారు రు 26-0-0 అు మాత్రమే యిచ్చవలసి యున్నది. ఇంకొక యద్దరవేత రు 200-0-0 అు బహుల్య యిచ్చించి యున్నాను. మా ముగ్గురము పము రెండువేలకులలో దేశకయిన యొక్కకొంతము. కిక్కిన బాకీ గార్ల చేతుల వారి కియ్యకలసిన మొత్తములను పుత్రికాముఖముగాని యుత్తర రూపకమునగా సోమనాథ రావుగారు వ్రాసినచో వారి యభిప్రాయముగూడ కనుగొనవలెను.

దుగ్గిరాల లక్ష్మీ దేవప్రభాజు.

TELEGRAMS.

Mr. Justice Abdul Rahim's Name Proposed.

BOMBAY, October 5.
The Central Standing Committee consultation with the Poona Reception Committee have proposed the name of the Hon'ble Mr. Justice Abdul Rahim for the presidency of the All-India Mahomedan Educational Conference sessions at Poona in Christmas week.

Russian Naval Officers Sentenced.

A Vladivostok dispatch to the 'Asbi' paper reports that the Commander of the Russian gunboat 'Jenichug' sunk by the Emden in Penang Harbour last year has been deprived of his commission and sentenced to 3 1/2 years. The Second in Command was sentenced to imprisonment for 18 months.

Proposed Parsi Board of Arbitration.
To Prevent Litigation.

BOMBAY, October 4.
The 'Kaiser-i-Hind,' an Anglo-Guzrati weekly paper, has raised a discussion as to the advisability of establishing a Board of Arbitration for Parsis so as to prevent litigation with its necessary heavy cost which sometimes ruins both parties. With a view to getting an authoritative pronouncement on the subject the journal sought the opinion of Sir Dinshaw Davar, who, in an interview with a representative of the paper, warmly applauded the idea of the formation of an Arbitration Board. He pointed out the advantages of such a Board and expressed his confidence in the success of such a scheme if properly worked. He made various suggestions as to how the scheme could be worked. The subject is now being keenly discussed in several Parsi papers.

Zeppelin Raids on London.

A Terrific Fusillade.
A Graphic Description.

BOMBAY, October 5.
The following is an extract from the 'Advocate of India's' London correspondent's letter dated September 17th regarding zeppelin raid in London:—
"Three huge airships loomed up about 10 O'clock at night. All the searchlights in London concentrated on them at great height. Anti-aircraft guns opened fire on them. It is claimed three or four hits were registered and certainly a few shells appeared to burst very close to the zeppelins. The din was terrific. Besides bursting of German bombs, there was the roar of cannonade below. About 500 shells are said to have been fired altogether, and as the streets were filled with sightseers a good many casualties were caused by the returning sharpshooting bullets and fragments of high explosive shells. At least one of the zeppelins found things so hot that it released all its bombs together in order to amount higher. All these bombs fell very fortunately into a field. The German bombs seem to have been concentrated on the city where considerable material damage was done and thousands of windows shattered. The worst damage was due to fires caused by the incendiary bombs. Burnt out areas have been boarded off and are now strictly guarded by the police. Bloomsbury and the region just west of the Bank of England were severely peppered. The Raiders were actually hovering over Piccadilly Circus when the theatre crowds were turning out. The excitement may be imagined but no bombs were dropped in that locality. That there was a certain amount of signalling to them is no doubt a well established fact, and the police were convinced that women were the chief offenders. One bomb fell straight and plump on a London Motor Bus in the station yard. Four passengers were seriously injured, the driver had his head and legs blown off and the bus was reduced to a mass of twisted iron that has since been removed to the London Museum, and they are still looking for the conductor. Now that Admiral Sir Percy Scott has been put in charge of the London Aerial Defences the Londoners are quite satisfied that everything possible will be done to check these raids. He has already reorganised the whole of the defences, mounted some new and better guns and secured the services of some of his famous old gunners.

PUNJAB.

The Hindi Literary Conference.

Pandit Din Dayal on a Common National Language.

LAHORE, October 5.
In connection with the forthcoming Hindi Literary Conference in November, Pandit Din Dayal, the well-known Sanatanist preacher, delivered an interesting speech to-day in the premises of the Hindu Sabha on the aims and objects of the conference before a large and representative audience. Lala Hans Raj, President, D. A. V. College Managing Committee, presiding. In the course of his speech the speaker said unity and nationality, the goal of India, cannot be attained without a common language for the country. Knowledge, wealth, and strength being instrumental in bringing real national superiority, it should be their chief object to acquire especially the former which lay at the basis of all progress and to get it imparted easily it should be given in the mother tongue. The pandit vividly elucidated how remarkably natural Hindi language was and how identical its alphabet was with the natural voices in the Universe. Concluding, the pandit vigorously appealed to the Punjabis to sink all communal differences for a common cause dear to the heart of every true Hindu.

Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, October 5.
Some 64 persons are in custody in connection with the subsidiary Lahore conspiracy case, the hearing of which commences on the 20th October.

A Magistrate's Indefensible Action.

LAHORE, October 5.
The first class Magistrate of Gujranwala, who was trying a case of criminal breach of trust in which a

Municipal employee was accused, adjourned the case before proceeding on leave after rejecting the bail application. It appears that he locked up the records and took the key with him. The Sessions Judge also rejected the bail application. On the matter coming up before the Chief Court Mr. Justice Shadi Lal admitted the accused to bail to be furnished to the satisfaction of the District Magistrate and observed that the Magistrate's action in locking up the record was altogether indefensible.

SOUTH INDIA.

THE COONOR ABDUCTION CASE.

COONOR, October 5.
The case of alleged abduction of Miss Marie Reilly by A. Rungaswami, son of Rungiah Gowaden, and Mrs. Newman, widow of the late John Newman, a well-known Journalist, was resumed before Mr. Gray, I. C. S., First Class Magistrate to-day.

Violet Reilly's Deposition.

Rungaswami was defended by Mr. S. J. Gonsalves and Mr. N. S. Ramasami Iyengar. Mrs. Newman was undefended. The prosecution was conducted by Mr. S. A. Walker, Solicitor, and Mr. E. Lovelock, District Superintendent of Police.

Miss Violet Reilly, who fainted yesterday, deposed: I know Rungaswami, and I have known him since I was 16 years of age. I was an intimate friend of his. I have known Marie Reilly at the Cottage and also her brother and sister. With reference to Marie Reilly's disappearance on the 11th of August, I sent a message to Marie on 11th August by a little boy to call Marie Reilly's Ayah. The Ayah came and saw me a little above West's shop, and a little below the cottage. I told the Ayah to tell Marie it was a good thing for her to run away and that a carriage would be waiting for her at Hill Grove Hotel side. I gave no other intimation. I have spoken to Rungaswami about Marie leaving the house, Rungaswami pitied Marie Reilly as she had been ill-treated by her sister. I know nothing about the carriage which took Marie Reilly. Rungaswami was to have sent the carriage and I know nothing about it further. It was prearranged that Rungaswami should be there on the morning of 11th August at 'Star Villa'. I did not see Marie Reilly, I saw her later at 'Star Villa' on the day after I had met her at Coonor. I went to 'Star Villa' with Rungaswami on one occasion. I went inside 'Star Villa' and Rungaswami stayed outside. I was there only for ten minutes and saw Mrs. Newman and Marie. I only asked Mrs. Newman how Marie was getting on. I stayed 10 minutes and went back to Ootacamund in the Motor car of Rungaswami's. About 10 days later I went to 'Star Villa' and saw no one. I do not know what happened to Marie. I next heard of Marie after she had been taken home. After Marie disappeared I lived in Ootacamund. I used to stay at 'Clifton' at Barlow's Road. I used to go with Rungaswami several times in the car. I have been very often to Clifton with Rungaswami. I used to go late in the evening from Coonor to Ootacamund and Rungaswami used to meet me at the railway station with the car and we used to drive up. The car used to be left at the entrance to 'Clifton' near 'Connemara Cottage.' One night Rungaswami came to see me along with a tall Indian. I have met Mrs. Newman only once at the 'Star Villa,' and I do not know her intimately.

Coming directly with the alleged abduction, the witness deposed:—During my conversation with Marie I told her if she stopped with her relations, her brother and sister, they would do her out of her share of her father's property. I do not know the property's worth. I met Rungaswami, I spoke to Rungaswami with regard to my visit to the cottage where Marie Reilly lived. Rungaswami pitied Marie all through.

Rungaswami Supports Violet From her 16th Year.

Rungaswami thought to get Marie away as he had no good feelings towards her brother or sisters. I thought I would give my cousin an uncomfortable moment as I had no good feeling towards my cousin. Rungaswami told me that he would marry me.

At this stage Mr. Walker filed the following statement of Miss Violet Reilly before the District Magistrate in connection with the case. Among other items it contained several startling things. Miss Violet stated:—I have known Rungaswami since I was 16 years of age. Rungaswami supported me since I was 16 years of age. Rungaswami took advantage of me at my 16th year and he has supported me since then. For the last five years Rungaswami supported me regularly. He made me promise of marriage. Miss Marie Reilly is my cousin. She is about 18 or 19 years of age. Marie Reilly lived at the cottage with her brothers and sister. Rungaswami has got her away from her house through me. Rungaswami did not tell me what his intentions towards Marie Reilly were. Rungaswami promised to marry me if I got Marie away from here.

Venkata Ramiah's Deposition.

"You Could Stop With Marie if You Liked."

Venkataramiah, Agent of the Rajah of Cochin deposed: I have known Mrs. Newman for a month or two. I went to see Mrs. Newman one day to the Connemara Cottage. I was introduced to Miss Marie Reilly at that cottage by Mrs. Newman. Mrs. Newman told me that Marie was not treated well and she was going to file a suit for her property and Mrs. Newman wanted me to help Marie to file a suit for the property. Mrs. Newman again asked me to go and see her. Mrs. Newman wanted a loan from me of Rs. 50. I told her it was not possible to give the money and Mrs. Newman said she would execute a bond and there was some Zemindar who would supply her with money and Mrs. Newman would return it by monthly instalments. I lent her Rs. 10 and later on I promised to let her have the balance of forty and one day when I visited her at her house 'Connemara Cottage' she told me that Marie was liked by every one. 'If I liked I could stop with Marie.' I got angry and went away.

Sergeant Lyon's Evidence.

Sergeant Lyon, next deposed:—On the 13th August I received orders from Inspector Wilkins to go to 'Connemara Cottage' where Mrs. Newman lived to see if Marie was there. I went at about 10-30 A.M. Mrs.

Newman was out and I went again at 4-45 P. M. I asked Mrs. Newman if Marie Reilly was there, i. e., at 'Connemara Cottage'. Mrs. Newman replied "No" and that she did not know the Reillys. That satisfied me for the time being.

Inspector Wilkins.

Inspector Wilkins deposed: I visited Miss Adolphine Reilly at her house, the 'Cottage'. I received a complaint from Adolphine Reilly that her sister had been abducted away. I received the complaint on the 25th September. She understood she was confined in a house at Barlow's Road. On the written statement of Adolphine Reilly, the District Superintendent of Police, myself and a Sub-Inspector went to Connemara Cottage. Miss a Reilly in our presence asked Mrs. Quinn where her sister Marie was. Mrs. Newman denied that Marie was in Connemara Cottage where Mrs. Newman resided. Finally Mrs. Newman's house was searched and Marie Reilly was found in her night dress. She looked pale in a hysterical state crying and laughing at intervals. Mrs. Newman tried to prevent Marie being taken. After some heated arguments, Mrs. Newman let Marie go.

Other Witnesses.

Among other witnesses examined for the prosecution were Mr. Albert Honywell a house agent, who deposed that he was fond of natural history and his hobby was collecting butterflies and moth, that on two occasions he had noticed a motor car being drawn up to Connemara Cottage and from it a person from physical appearance he recognised it was Rungaswami alighting and visiting Connemara Cottage.

Breezy Discussions Between Lawyers.

Other witnesses examined were a milkman, a cook and a chuckler. There were several breezy discussions between the lawyers of the accused and the prosecution lawyers. When Miss Violet was examined the whole court was cleared barring the parties of the case and the Press representatives as she represented to the Court that she would faint if there was a large crowd.

Hon'ble Mr. Vijayaraghavachari Retained for Rungaswami.

Mr. Gonsalves asked time until next week for cross-examination of the prosecution witnesses. The Chief grounds where that his client Rungaswami had no time to receive instructions and further it is probable that the Hon'ble Mr. Vijayaraghavachari will be retained when he will cross-examine the witnesses. The remaining three prosecution witnesses will be examined on Friday. One of the witnesses for the prosecution whom the prosecution characterised as hostile yesterday was further examined and there was a good deal of argument. The case has excited an unusual sensation in the Nilgiri District and crowds congregated in the Court premises throughout the hearing.

A Third Aeroplane to be Presented.

COLOMBO, October 5.
Ceylon is giving a third aeroplane to the Royal Flying Corps and subscriptions are coming in freely, the total up-to-date being Rs. 6,137.

Damage to Colonial Dominions.

PONDICHERY, October 6.
A Paris cable dated 4th instant says that a ministerial decree has been issued authorising steps to be taken for ascertaining the damages caused by the present War in the Colonial Domains.

Jewellery and Gold Coins Found.

From the 'Gazette of India' of this week we learn that a villager in the Erode Taluk was some time ago "removing earth to catch rats," but caught something better. He caught a treasure-trove of 426 gold coins. The coins were of the kind called 'Vesaraganpanam.' In another case three villagers were ploughing a field in the Salem district a couple of months ago when they came across a find of jewellery.

(LATEST TELEGRAMS.)

(Reuter)

Reuter is informed that owing to recent developments the Bulgarian Government must be taken to have rejected the Allies' proposal to which no answer has been returned. Consequently proposals have lapsed. The French Minister at Sofia yesterday informed M. Radoslavoff that non-compliance with the Russian ultimatum would have the same effect as regards France as Russia and that he would leave with his Russian Colleagues.

The King has accepted through Lord Sydenham two motor ambulances presented by the Thakore Sahab of Morvi. By his majesty's direction they are being devoted to the service of Indian troops.

NEWS BUREAU.

Mr. Besant's Arrival in Calcutta.

CALCUTTA, October 6.
Mrs. Annie Besant arrived at Calcutta this morning and was received by her friends. In the course of an interview with a representative of the 'News Bureau' Mrs. Besant said she would make a tour in India in connection with the 'Home Rule League' to enlist the support of the leading men of the several Provinces. She said her present idea was to educate the people of this country as to Home Rule and formulate definite demands. After the conclusion of the War and before any adjustment was made with the Colonies India would put up her demands for her real place in the Empire. The bulk of the Mussalman community was in favour of Self-Government within the Empire which was the basis of Home Rule. Mrs. Besant said that at the ensuing session of the Congress a Resolution on Self-Government would probably be taken up for consideration, but no details decided have yet been upon. In conclusion Mrs. Besant said that she expected to from some influential English committee of Home Rule League. She will visit Nagpur on the 12th when she will deliver a public lecture on Home Rule. Her stay in Calcutta will be very short.

The Nizam's Generous Donation.

LAHORE, October 5.
A correspondent writes to a Lahore paper that in response to the school syndicate's appeal for funds for the Science Laboratory, His Highness the Nizam of Hyderabad has given a donation of Rs. 2,000 to the Muslim High School, Ambala City, thus furnishing another instance of his Highness's liberality, love of learning and patronage of education and scientific institutions.

ఉచితముగ

భూతభవిష్యద్వర్తమానములను తెలిసికొనుటకు పాఠము. ప్రపంచమునందును ప్రతిమానవుడును, తెలిసికొనదగినది నూనాకామాత్రమే. అది యేమియును భూతభవిష్యద్వర్తమానముల ఫలములే కాదు! మీయొక్క ఆయుర్ధాయము, భాగ్యము, సంకల్పము, పద్యము, కళిత్రము మొదలగు వారిని గురించి మీకు తెలియునట్లు వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీకు త్వరపడి చేరువలసిని చేయవలెను:— మీ జన్మనాతక మున్న యెడల వారితో పుట్టిన తేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల భుజియును పంపుడు. అదిలేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చూపుడు. అదియును లేనియెడల కొంచెముమించుమించు తమకు వచ్చును తెలుపును తమతమ స్వహస్త లిఖితముగ గారి తేజస్వీయతతో మాత్రముగని ఒక యాత్రము వ్రాసిపంపవలయును. అప్పుడు నామమును బట్టియు, వారివారి వ్రాసినబట్టియుగూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసిపంపుదుము.

ఇందుకు మాచేత నుంబడి ప్రశ్నోత్తరమునుగ నున్న జాతకఫల ముద్రాపత్రమును, 220 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణముగ గల క్యోటిమార్గముననున్న ప్రశ్నలగుర్తుమును, వారితో జాతకమును స్వగుంపించి మొదలగు గ్రంథములనుబట్టియు, మాయాభక్త జ్ఞానమునుబట్టియు, ఫలములను వ్రాసి పోస్తేడపడదు. 1-12-0 లకు పీ. గా పంపుడు. ఈ గ్రంథమును కొనువారికి మాత్రమే ఈవిభాగమున దొరుకును. 220 ప్రశ్నోత్తరములుగల యీ గ్రంథముయొక్క నిజమైన తాము నివసించు పిమ్మట తమకే తెలియగలదు. మతములను తమ జాతక ఫలములను తాము చూచుకొనిన పిమ్మట విశేషపు సామ్యము వ్యవహరించి మతముగతేత వ్రాయుచు కొనినది నింత బుజువుగా సంకేతముగ మీరు పిమ్మట ముక్కును తెరిచిచూచును. వేదము మాకు సూర్యతాపతిగ్రంథమునందున్నది.

వి. యమ్. శర్మ అను బ్రదర్స్, ఆమలాపురం, గోదావరిజిల్లా.

నోటీసు.

ఇందుములముగా నెల్లవారికి తెలియజేయునది యేమనగా:— ఆయా!

మానాయనగారు లేలు పాఠశాల శ్రీరాములుగారు మేమరణమున నుమాడు ఒకమాసము కిశోరములకు గొప్ప కావాలాలోవుండి తన జనకసోదరుడగు పాఠశాల గుర్తు రావుగారి ప్రోత్సలముచేత యేమాత్రము బుద్ధిస్వాధీనులైన తన జనమందు మేజరు అవిభక్తమారుడగునన్న సుప్రతింపకుండా ఈసంవత్సరము జూలైమాసములో నొక మరణశాసనమును వ్రాసియున్నాడు. అని తెలిసినది ఆ మరణశాసనము శాస్త్రనిరర్థము లాప్రకారము చెప్పినదే.

తన 28 మాతృగడిగారు పరమపదముచెందిన తరువాత సదరు గుర్తురావుగారు నాయొక్క యభ్యుత్థాపనము కలుగ చేయవలెననే కలంపుతో మాతృగడి కన్యకవార సంబంధముగ కొన్ని ప్రామిశరీ నోట్లున్న, కొన్ని తనభాదస్తావజ్ఞానము, కొన్ని యిండ్లక్రమదస్తావజ్ఞానము, జమాఖర్చు చిరాదాఖలా లొప్పమున్న, ప్రాథమికతాత వుండవలసిన కామలో కొంత మొత్తమున్న నాకు తెలియకుండా నాయంటినుండి తప్పించి నాకు. సరియగు సమాధానము నియ్యక కాలపారణము చేయుచు అనేకవిక్రమములు కలుగచేయుచున్నాడు. తనకిలు యందు తెలియగలదు. మానాయన గారు లోకులకు యివ్వవలసిన రణములను తీర్చుటకున్న, మాతృగడిగారికి లోకులవలన రావలసిన బాకీలు నమూనాచేయుటకున్న మేజరు అవిభక్త మారుడగు నాకుమాత్రమే నిరంకుశమయిన హక్కుకలదు. నరియెవరికి యంతమాత్రము హక్కులేదు. మరిన్ని నాపేరతో నాఅనుమతిని అని దస్సుచు చేసినా, నాపేరులేకుండా తమకు స్వతంత్రముకలదని తనపేరతో యెట్టి లిఖితములు జరిగించి నామీది విశ్వసించుకూడదు. అట్టిలిఖితముల లాప్రకారము చెల్లవు.

తమరుగని ఇతరుల గని మాతృగడిగారికి ఇయ్యవలసిన యేమాత్రము అయినా నాకుతప్ప మరెవరికి ఇచ్చినా మీరు నష్టపడవలసినదేకాని తమకు జవాబుదారీ లేవు. బెజవాడ, పాఠశాల శ్రీరాముల్యు.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నోటీసు

మాదిరి నివేషములు: పోటీ డిజైనులు.

మదరాసు రాజధానిలో నివసించు శిల్పు లెవరయినను మదరాసు మ్యునిసిపాలిటీ సరిహద్దుల లోపల కట్టుటకుగాను ఉద్దేశించబడియున్న మాదిరి యిండ్లకుగాను తమకుతోచినరీతి డిజైనులు వ్రాసి పోటీకిగాను పంపుకొనవలెను.

పోటీపరతుల ప్రకారం జయమొందిన డిజైనులకు హిస్ ఎక్సలెన్సీ మదరాసు గవర్నరువారు మొత్తమున బహుమానములు రు 1500 ల వరకు నొసంగబడునట్లు ఏర్పాటుచేసి యున్నాడు.

పోటీపరతులను తెలియపరచునట్టి కాగితములకొరకు మదరాసు కార్పొరేషన్ ప్రసిడెంటు వారికి వ్రాసికొనుచు రు 15 లకు కరెన్సీ నోటులనుగాని, పోస్టు ఆర్డరులనుగాని ఆజాబుతో పంపవలెను.

సరియైన డిజైను వ్రాసిపంపు పోటీదారునకు రు 10 లు తిరిగి యియ్యబడును.

అన్ని డిజైనులు 1915 సం॥డిసెంబరు 15-వ తేదీనాటికి పంపుకొనబడవలెను.

రిప్పకొల్లింగ్స్ జె. సి. మొలార్ని, మదరాసు 1-10-15 ప్రెసిడెంటు.

కుష్టుకులైలము

డబ్బీ 1 కి వెల 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనముడిపో 6, తంబుకెట్టిడి, మదరాసు.

ప్రబాల్

ట్రైలపాట గ్రూపుగా పెంట్రికలను మొలక జేయును. కళ్లకు చలనజేయును. జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి జేయును. బుడ్డి 1-కి వెల పంపించు ఆజాబు.

Fine art and Industrial Coy. of Circars. INNESPETA Rajahmandry.

ట్రైలపాట రామాయణము.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ ప్రణీతము. వివటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి ఆనందకరముగానుండు 200 పేజీలగుల గ్రంథము. వెల పుస్తకము 1 కి, తపాలాకులి 4 మా ఒక రూపాయి. పదిపుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము. పుస్తకముల దొరకెడు స్థలము.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ, శ్రీరామవిలాసము, రాజమండ్రి

నిరుద్ధ చారిత్రము

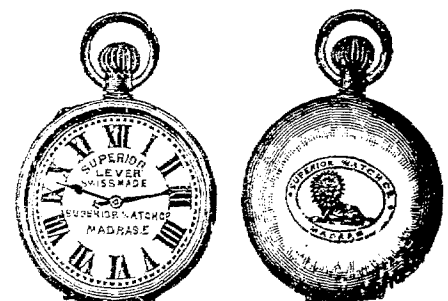
భారతము పంచమవేదము. నిరుద్ధభారతమును గ్రంథము జేడమే ఇందు మూలమాదిగల పుట్టుగడ. వారికిచాండాలాది నీచనామములు కలుగుటకు కారణములు. ఆ జాతులలో పుట్టిన మహాపురుషులు. సంఘములో వారికిగల గౌరవము. ఇప్పుడు పంచమ లనభవించు కష్టములు, మోసములు, అగ్రజాతి లకు వారు వెట్టుకొన్న మెట్టులు, ఇంకను అనేకవిషయములు గలవు. నీచజాతు లనుభవించు కష్టములు వర్ణించిన ఘట్టమునగాని మెట్టు వెట్టుకొన్న పట్టునగాని ఒక్కపద్యము చూచును. గుండెలు నీచచేయును. వెల రు. 0-5-0

- పుష్పవేణి నాటకము 0-10-0
- దీరమతి నాటకము 0-10-0
- బాలవింతలు విలాసము 0-8-0
- సరసరసాయనము 0-8-0
- రాజలేఖ-చక్కనినకల 0-3-0
- లలిత-లలితమైననకల 0-3-0
- ద్రౌపదిదేవి చరిత్రము 0-3-0

మంగిపూడి వేంకటశర్మ, సిస్టరు, కృష్ణాజిల్లా.

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెలు (రిజిస్టరు) వాచ్

3 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్తేజి 0-4-0.

మొదట మొదట రెండుతరహా స్విడ్జర్లాండునుండి తక్కువెలలో వైగడియారమును రప్పించి యందఱకు తృప్తికరముగా పంపుచుండనది యందఱతొందగినదే. ఈ ఘోరముద్దమనుకు నను, భావ్యప్రమాదలకు వెనుదీయక మునుపటికన్న మేలి మిగ నుండవలయునను తలంపుతో వైచిత్ర్యమున నుండుమాదిరి గడియారములను ఈ మూడవతరహా రప్పించితిమి. దీనిచే మాకు పట్టుడిఖర్చులు అధికముగ తగిలినను వీధిసాదలును కొని యానం దింతురను నుద్దేశముతో నడచెటకే యిచ్చెదము. మునుపటి గడియారమురఫ్ మాన్ మెంటు. ఇప్పుటిది గిల్డుమాన్ మెంటు. ఇటుల వారికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును. దీనికి వారిని నుంచినచూచినయెడ భేదములు తెలియును. ఇందు మాకువెనిపేరు ఎర్రనిసిరాలో రైలుమీద నుండును. 'సీంహము' గుఱుతుతో మాపేరు గడియారము వెనుకమాత్రా చెక్కబడియుండును. ఇదియే మాకు రిజిస్టర్ ప్రేమముగ. దీని పనినానితన మపూర్వము చక్కదాసముల కెంపు లమర్చియుండును. డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు దూముండును. దీనిచే గడియారమున చుమ్ము మొదలైనవి చేరవు. వేయే! ఒకటితెప్పించిమాడుడు. ఈ గడియారము నుంచునెట్లెవరూ మాకువెనిపేరు గడియారముపేరు గిల్లు అక్షరములతో నుండును. వెట్టెమాత్ర లోతట్టున గ్యారంటీ పుత్రముండును. చక్కనిగొలుసుతో వెల రు. 3-0-0 పోస్తేజి 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

3 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో వెల 3 రూపాయలు. పోస్తేజి 4 అణాలు.

ఇది మాకొకటై నిద్రపలుకబడినది గాన వెనుకదండము. వీధిసాదలును గొనుట రిజిస్టరు తక్కువెల నందితిమి. వెలస్వల్పమైనను ఫలమధికమని యనుభవమున తెలియును. దీనికి వెనుకమాత్రా వై మోతుమార్కు చెక్కబడి యుండును. ఇది మాసాంత గడియారములకు తప్ప జేడకుండదు. కాన మాగడియారములను గొనువారు మార్కును చూచి తీయవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానులచే జేయబడి, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు దూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నొకవక తృప్తికరముగ పనిచేయును. పరుగెత్తి నను, జారిపడినను, గుఱుపుస్వారిచేసినను కొన్ని గడియారములవలె ఆగదు. సరైనకాల మను చూపుచుండును. మేయారకవర్ణించుటచే ఫలమేమి? ఒకగడియారమును దీని పరిశీలించిన సత్యాసత్యములు తెలియును. గడియారము వెట్టెనై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెట్టెలోపల గ్యారంటీపత్ర ములికించుచుండును.

- ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుదూములది) గొలుసుతో 3-0-0
- ఈగడియారములను మార్గదర్శకులు.
- ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0
- రంగున్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0

మాచిరునామా:—సుపీరియరు వాచి కంపెనీ, పోస్టుబాక్స్ నెం 167, మదరాస్

టీచరు-విషయ కాలేజీ, గుంటూరు

